

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
Коммерциялық емес АҚ «Алматы энергетика және байланыс университеті»
Аэроғарыштық және ақпараттық технологиялар факультеті
Әлеуметтік пәндер кафедрасы

«Бекітемін»
ААТФ деканы _____ Табултаев С.С.
«_____» _____ 2016г.

Пәндік Syllabus
ККЗТ 1101 – Қазақстанның қазіргі заманғы тарихы

Мамандықтар:

- 5В070200 – Автоматтандыру және басқару
- 5В070300 – Ақпараттық жүйелер
- 5В070400 – Есептеу техникасы және бағдарламалық қамтамасыз ету
- 5В071700 – Жылу энергетикасы
- 5В071800 – Электр энергетикасы
- 5В071900 – Радиотехника, электротехника және телекоммуникация
- 5В073100 – Өмір тіршілігінің қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау
- 5В081200 – Ауыл шаруашылығын электрмен қамтамасыз ету
- 5В060200 – Ақпараттану
- 5В074600 – Ғарыштық техника және технологиялар
- 5В071600 – Аспап жасау
- 5В100200 – Ақпаратты қорғау жүйелері

Курс	1
Семестр	1/2
Кредит саны	3
ECTS кредит саны	5
Жалпы сағат көлемі	135
Дәріс	30
Машықтану (семинар)	15
ОӨЖ	90
оның ішінде СОӨЖ	30
Семестрлік жұмыс	3
Мем. емтихан	

Syllabus құрастырған: доцент т.ғ.к., Байдильдина С.Х., Кабдушев Б.Ж., аға оқытушы Жұмағұлов М.Д. доцент т.ғ.к. Раджапов А.Ө., жұмыс бағдарламасы негізінде жасалды.

Syllabus әлеуметтік пәндер кафедрасының мәжілісінде 10 маусым 2016ж. №10 хаттамасында мақұлданды.

Кафедра меңгерушісі _____ Мухамбедьярова А.Т.

Syllabus Аэроғарыштық және ақпараттық технологиялар факультеті оқу-әдістемелік комиссиясының мәжілісінде қаралып, бекітілген («28» маусым 2016ж., № 6 хаттама).

1 Оқытушылар:

Джагфаров Ниспек Рахимжанович – т.ғ.к., АЭЖБУ профессоры, А314 каб.

Байланыс тел.: 8(727)292-57-50, sd@aipet.kz

Берлібаев Бакдаулет Тұрбекұлы – т.ғ.д., АЭЖБУ профессоры, А314 каб.

Байланыс тел.: 8(727)292-57-50, bbt_kaznpu@mail.ru

Кабдушев Болат Жоламанұлы- т.ғ.к., АЭЖБУ доценті, А314 каб.

Байланыс тел.: 8(727) 292-57-50, Volat_6464@mail.ru

Утегалиева Алмажан Джусуповна – т.ғ.к., АЭЖБУ доценті, А314 каб.

Контакты: 8(727)292-57-50, almazhan@gmail.com

Байдильдина Сауле Хайрулловна – к.и.н., доцент АУЭС, А314 каб.

Контакты: 8(727)292-57-50, saulehair@mail.ru

Раджапов Анарбай Өскенбайұлы - т.ғ.к., АЭЖБУ доценті, А314 каб.

Байланыс тел.: 8(727) 292-57-50

Жұмағұлов Марат Дәулетбайұлы – АЭЖБУ аға оқытушысы, А314 каб.

Байланыс тел.: 8(727) 292-57-50, mar-jum67@mail.ru

2 Аудиториялық сабақтардың жүргізілу уақыты және орны сабақ кестінде көрсетілген **СОӨЖ консультация кестесі** Аэроғарыштық және ақпараттық технологиялар факультетінің деканаты (Г.Д. 409) және ӘП кафедрасының (А-314) ақпарат тақталарында көрсетілген.

3 Оқу пәнінің сипаттамасы

3.1 Пәннің мақсаты – Қазақстанның қазіргі заман тарихы пәнінің дәрісі мен семинар сабағының қатаң ғылыми деңгейін қалыптастыруды, өзара байланыстығы мен жалғастығын жеңіл игеру мүмкіндігін қамтамасыз ету. Тарихи білімнің жүйелілігін, өзара байланыстығын және құндылығын қамтамасыз ету. Студенттердің азаматтық, отан сүйгіштік қасиеттерін қалыптастыру және дамытуда қазақстандық патриотизмді оятып, тәрбиелеуде тарихтың ролін күшейту. Студенттерді тарихи деректермен өз бетінше жұмыс жасауға, зерделеу негізін меңгеріп, дұрыс қорытынды шығаруға үйрету.

3.2 Пәннің мәселесі – ХХ ғасырдың басынан қазіргі заманға дейінгі Қазақстан тарихы курсының міндеті объективті әрі нақты тарихи материалдар негізінде Қазақстан Республикасының территориясында мемлекеттің қалыптасуы мен дамуын ашып көрсету. Мұндай жағдайда қоғамдық-экономикалық құбылыстардың өткені мен бүгінгісін зерделеуде объективтілік, ғылыми, тарихилық принциптерге сүйену қажет.

3.3 Пәнді сипаттау

«Қазақстанның қазіргі заман тарихы» курсы Алматы энергетика және байланыс университетінің күндізгі және сырттай оқу бөліміндегі барлық мамандықтар бойынша бірінші курста оқытылады. Көлемі 3 кредит, 135 сағат, оның ішінде, дәріс-30 сағат, машықтану-15 сағат, СӨЖ -60, СОӨЖ-30 сағат.

Қазақстанның қазіргі заман тарихы бұл - Қазақстан Республикасы тәуелсіз мемлекетінің аумағында тұрып жатқан қазақ және өзге де этностардың ұжымдық жады. Қазақстан тарихы түркі әлемі, Шығыс елдері, Еуразия тарихының ауқымында қарастыруға болатын дүниежүзі тарихының бөлінбес бөлшегі ретінде саналады. Отан тарихы–тарихи кеңістік пен уақыт аралығындағы ежелгі дүниеден қазіргі күндерге дейінгі елдің дамуы заңдылықтарын айқындайтын маңызды оқиғалардың, құбылыстардың, үрдістердің, саяси, этникалық, әлеуметтік-экономикалық және рухани-мәдени аспектілерін зерттейтін ғылым.

Қоғамның дамуы мен демократиялануы тұсында егеменді мемлекеттің алдында тұрған басты мақсаттардың бірі ұлттық тарихының жаңғыруы болып табылады. Азаматтық ұстанымсыз, тарих сабақтарынан терең тағылым алмайынша, ол құндылықтарды келер ұрпақтың қабылдауынсыз шынайы егеменділіктің орнығуы мүмкін емес.

Тарих ғылымы саласындағы жаңаша пайымдаудың қалыптасуы жағдайында білім мазмұнын түбегейлі өзгерту, оқытушыларлардың дүние жүзіндегі қазіргі заманға сай тұлғалық-плюралистік бағыттағы концепциялық-мазмұнды ұстанымын жасап және игеруіне итермелеп отыр.

Қазақстанның қазіргі заман тарихы сабағын оқып-үйрету барысында Отандық тарихымыздың дамуының аса ірі әрі күрделі бағыттарын көршілес елдердің халықтарының тарихы мен мәдениетімен ғылымның жетістіктері және қазіргі замандағы қалыптасқан жаһандану мәселелерімен тығыз байланыста қараған жөн.

«Қазақстанның қазіргі заман тарихы» курсы аяқталғаннан соң студент

ұғымы болуы қажет:

- тарихи қоғамның ұстанымы және заңдылықтарының дамуын;
- қоғам тарихи кездерінің дамуын, Қазақстанның қазіргі заман тарихының тарихи кезеңдерін;
- тарих көздері, оның тарихи танымның анық-қанығының дәрежесіндегі рөлі
- Дүниежүзілік және Еуразияның тарихында Қазақстанның қазіргі заман тарихының орны.

білу:

- қазақстанның қазіргі заман тарихы пәнін ежелгі заманнан қазіргі кезеңге дейін оқып игереді
- қазақстанның қазіргі заман тарихы курсы нақты деректік материалдар негізінде меңгеріледі.

қолынан келетіні:

- берілген мерзім ішінде міндетті түрде өз бетінше ізденіп дайындаған 3 семестрлік жұмыс жазады
- жан-жақты, бай ақпараттарды сүзгіден өткізіп зерттеу тәжірибесін игеру
- қазақстан тарихы курсының негізгі мазмұнын оқытушының басшылығымен оқып-игеру
- қойылған сұрақтарға ретімен жауап беріп, орындаған семестрлік жұмыстарын қорғау және пікір білдіруді де білу керек
- қазіргі кездегі тарихи деректемелерге жан-жақты сыни сараптама жасау

3.4 Пәннің қайта деректемелері: Мектеп бағдарламасының деңгейінде тарих, география, жалпыгуманитарлық қажетті білімі болу керек

3.5. Пәннің кейінгі деректемелері: Әлеуметтану, Саясаттану, Құқық негіздері.

4. Пәннің құрылымы және мазмұны

4.1 Теориялық дайындық (30 сағ.)

Тақырып	Тақырып (модульдер, бөлімдер)	Дерек көзі
1.	«Қазақстан тарихына кіріспе» 2 сағат	Дәріс, 1,4,7,8,13,14
2.	* Кеңестік Қазақстанның тарихи бастаулары: қазақтандыру қиыншылықтары	Дәріс, 1,4,7,8,11,13
3.	* Кеңестік тоталитарлық Қазақстанның қалыптасуы: сипаты, шаралары, сабақтары 2 сағат	Дәріс, 1,4,7,8,11,13
4.	Фашистік басқыншылыққа қарсы күрестегі қазақстандықтардың ерлігі мен қасіреті 2 сағат	Дәріс, 1,4,7,8,11,13
5.	* Жеке басқа табынудың «шарықтауы» және «жылымық» 2 сағат	Дәріс, 1,4,7,8,13,14
6.	Қазақстандағы рухани, шаруашылықтық «тоқыраулар» және экологиялық дағдарыстар 2 сағат	Дәріс, 1,4,7,8,13,14
7.	Кеңестік Қазақстанды қайта құру әрекеттері 2 сағат	Дәріс, 1,4,7,8,13,14

8.	Қазақстан мемлекетінің қалыптасуы 2 сағат	Дәріс, 1,2,4,7,8,
9.	* Экономикалық дамудың қазақстандық үлгісі 2 сағат	Дәріс, 1,2, 4,7,8
10.	Әлеуметтік реформалар және білім жүйесіндегі өзгерістер 2 сағат	Дәріс, 1,4,5,7,8,10,12
11.	* Этнодемографиялық үдерістер және ұлтаралық келісімнің нығаюы 3 сағат	Дәріс, 1,4,5,7,8,10,12
12.	* Қазақстан Республикасының тәуелсіздігінің нығаюы 3 сағат	Дәріс, 1,4,5,7,8,10,12

Ескерту: белгіленген тақырыптарды * сыртқы бөлім студенттері оқып-үйренеді, қалғандары СӨЖ көлемінде оқиды.

Кіріспе

Қазақстан тарихы пәні, мақсаты мен міндеттері. Қазақстан тарихы пәнінің жас ұрпақтың тарихи санасын қалыптастырудағы маңызы мен орны. Қазақстан патриотизмін қалыптастыру – Қазақстан тарихының басты міндеттерінің бірі. Тарихты объективті оқып-үйрену және оны түсіндіру – бүгінгі білім беру жүйесінің маңызды міндеттері.

Қазақстан тарихын кезеңдерге бөлудің негіздері. Қазақстан тарихын оқып-үйренудегі формациялық және өркениеттік ұстанымдар.

Қазақстан тарихы бойынша деректер, олардың түрлері мен ерекшеліктері. Заттай, этнографиялық, лингвистикалық, ауызша, жазбаша деректер. Электронды ресурстар қазіргі заманның дерек көзі ретінде және оның ерекшеліктері. Мемлекеттік «Мәдени мұра» бағдарламасының отан тарихын оқып-үйренуде дерек көздерін жетілдірудегі рөлі.

Қазақстан тарихының тарихнамасы. Қысқаша шолу: революцияға дейінгі тарихнама, кеңестік кезең тарихнамасы және Егемен Қазақстан Республикасы кезеңдерінің тарихнамасы.

НЕГІЗГІ БӨЛІМ

Блок 1 ҚАЗАҚСТАН ТӘУЕЛСІЗДІККЕ БАРАР ЖОЛДА: ДАМУ ФАЗАЛАРЫ МЕН ҰЛТТЫҚ ҚҰРЫЛЫС ИДЕЯЛАРЫ.

1-тақырып. Қазақстандағы әлеуметтік-экономикалық жағдай –тәуелсіздік үшін күрестің алғышарттары

Ішкі Ресейден орыс және басқа еуропалық тұрғындарды қазақ жеріне қоныстандыру ісінің қарқын алуы, экспедициялық зерттеу жұмыстарының жүргізілуі, қоныстандыру мекемелері жүйесінің құрылуы, қоныс аудару келгендерге жасалған қолдау.

Қазақ қоғамының дәстүрлі шаруашылығындағы өзгерістер. Әкімшілік орындарының қазақ қожалықтарын жаппай отырықшы тұрмысқа аудару шаралары, осы мақсатта қолданған әдістері. Аграрлық қатынастардың шиеленісе түсуі.

Қазақ жерінде өнеркәсіп ошақтарының қалыптасу ерекшеліктері және оның отарлық сипаты. Ұсақ өнеркәсіп. Транспорт. Сауда. Банкі жүйесі. Еуропалық капиталдың енуі. Өнеркәсіп орындарындағы жұмысшылардың әлеуметтік жағдайы. Қазақ жұмысшыларын кемсіту және қанау ұстанымы

2 - тақырып. Ұлттық мемлекет құру жолындағы қозғалыстар

Қазақ халқының ұлттық қозғалысының бастаулары. Ұлттық қозғалыс түрлерін сипаттау. Қазақ зиялыларының қалыптасуы: әлеуметтік құрамы, білімі, қызметі. Жәдидтік

ағартушылық ойларының Ұлы Дала еліне ықпалы. Ресей империясының түрік-мұсылман халықтарының интеллектуалды элиталарының өзара ықпалдасуы. Мұсылмандардың қайырымдылық қоғамдары және олардың қызметі. 1905 жылғы 17 қазандағы патша манифесі. Қоғамда орталық биліктің атына арыз-тілектердің жазылуы. Қарқаралы петициясы. Орал және Торғай облыстарынан дін және жерге байланысты жазылған арыз-тілектер. Жер мәселесінің қойылуы. Бұл құжаттық материалдардың бағдарламалық сипаты.

Қазақтардың Ресейдің I – II Мемлекеттік Думаларының жұмысына қатысуы. Думада қазақ жері туралы мәселенің қойылуы Б.Қаратаев, Т.И.Седельников және басқа депутаттардың қызметі. Ә.Бөкейхановтың Мемлекеттік дума қызметіне арналған мақалалары. Аграрлық мәселе және қазақ депутаттары А.Бірімжанов пен Б.Қаратаевтың сөздері. Қазақ саяси элитасының (Ә.Н.Бөкейханов, М.Дулатов, А.Байтұрсынов, Х.Досмұхамедов, Ш.Құдайбердіұлы, М.Тынышбаев және т.б.) қазақ халқының тарихы мен мәдениетін зерттеу әрекеттері. Ұлттық зиялылар: қалыптасуы, құрамы, қоғамдық қызметі. Ғасыр басындағы қазақ ағартушылығы: ерекшеліктері, мақсаты, жеке тұлғалары. А.Байтұрсынұлының «Әліппе» (Оқу құралы) (1912). Қазақ кітаптары және оларда көтерілген қоғамдық мәселелер. А.Байтұрсынұлының «Маса», М.Дулатұлының «Оян, қазақ!» Ш.Құдайбердіұлының, М.Ж. Көпейұлының, Ғ.Қараштың, Ә.Кердерінің және басқа қазақ жазушыларының кітаптары. Қазақ әдеби және ғылыми тілінің қалыптасуы. «Айқап» журналы (ред. М.Сералин), «Қазақ» газеті (ред. А.Байтұрсынұлы). Ұлт-азаттық қозғалыс идеологиясының қалыптасуы. Қазақ ұлтшылдығы: ерекшеліктері, мақсаты, қорғаныстық сипаты.

Ресейлік түркіліктің доктринасы: қазақ ұлттық қозғалысының қалыптасуына әсері. Қазақ зиялыларының дума жанындағы мұсылман фракциясы құрамындағы қызметі. 1907 ж. 3 маусым заңы бойынша қазақтан депутат сайлау құқының жойылуы. Қазақ саяси тобы өкілдерінің жалпыресейлік мұсылман съездеріне (С.- Петербург, Н.- Новгород) қатынасуы. Империяның түрік-мұсылман халықтарының консолидациясындағы «Иттифак-эль-муслиминнің» (Мұсылмандар одағы) рөлі. Ұлт-азаттық қозғалыс басшыларын қудалау. Жандарымдық – полицейлік тәртіптің күшеюі.

Бірінші дүниежүзілік соғыс жылдарындағы Қазақ өлкесі. Қазақстандағы соғыс тұтқындары. Қазақстан аумағындағы халық бұқарасы жағдайының нашарлауы. Жалпыұлттық дағдарыстың пісіп-жетілуі. «Тыл жұмыстарына бұратаналарды реквизициялау» туралы 1916 ж. 25 маусымдағы жарлық, оның халыққа қарсы мәні. 1916 жылғы ұлт-азаттық көтеріліс, оның себептері, қозғаушы күштері, басталуы, барысы және негізгі кезеңдері. Қозғалыстың көшбасшылары: А.Иманов, Т.Бокин, Б.Әшекеев, Ә. Жанбосынов, Ұ. Саурықов және басқалар. Қарқара көтерілісі («Албан көтерілісі») - 1916 жылғы Қазақстандағы ұлт - азаттық көтерілісінің Жетісу облысындағы орталығы. Орыс әскерінің жазалау әрекеттері. Көтерілістің жеңілу себептері және тарихи маңызы. Патша өкіметінің жазалау шараларының салдары. Қазақтардың Қытайға (Құлжа өлкесі, Қашқар), Ауғанстанға жаппай иммиграциясының алғашқы толқыны. 1916 жылғы көтеріліске қазақ зиялыларының көзқарасы. Тылдағы қара жұмысқа алынған қазақ жастарының жағдайы. Ә.Бөкейхановтың шақыруымен тыл жұмысындағы жастармен жұмыс істеуге ұлт зиялыларының өз еркімен аттануы. Бұл азаматтық актінің салдары және тарихи маңызы. Тәуелсіз Қазақстан тарихнамасында 1916 ж. көтерілісті бағалауға жаңаша көзқарастың қалыптасуы.

Ресейдегі ақпан буржуазиялық-демократиялық революциясы және оның Қазақстанға ықпалының ерекшелігі. Саяси партиялар: большевиктер, кадеттер, эсерлер, «Алаш», «Үш жүз», «Шуро-и-ислам», «Шуро-и-иулемия» және т.б. Қазақстандағы саяси биліктегі өзгерістер. Уақытша өкіметтің жергілікті басқару органдарының құрылуы. Революциялық өзгерістерге байланысты ұлт-азаттық қозғалыстың жаңа міндеттері. Қазақ саяси басқарушы тобының Қазақ комитеттерін құруға байланысты шақырулары. Қазақ комитеттерінің құрылуы ұлттық мемлекеттілікті жаңғырту әрекетінің көрінісі. Облыстарда өткізілген қазақ съездері және оларда қаралған мәселелер. Ұлттық саяси топ өкілдерінің Уақытша

өкімет органдары құрамындағы қызметі. 1917 жылдың жазындағы саяси дағдарыс. Шілдедегі Жалпықазақ съезі және оның Алаш партиясын құру туралы шешімі. Партияның бағдарламасы. Жалпыресейлік Құрылтай Жиналысына депутаттар сайлау, Алаш партиясының жеңісі.

Жаңа заман дәуіріндегі ұлттық идея, ұлттық мемлекеттіктің қалыптасу эволюциясы. ЮНЕСКО шешімімен Алаш қозғалысының көшбасшысы Ә.Н.Бөкейхановтың 150 жылдық мерейтойының атап өтілуі.

3-тақырып. Кеңестік Қазақстанның тарихи бастаулары: қазақтандыру қиыншылықтары

Уақытша өкіметтің мемлекеттік институттарының ыдырауы, большевиктердің билікке келуі. Бұл оқиғаға байланысты Ә.Бөкейхановтың өз ұстанымын білдіркі. Желтоқсандағы жалпықазақ съезі. Ә.Бөкейхановтың төрағалығымен Алашорда (Халық кеңесі) үкіметінің құрылуы. Алаш автономиясын жариялауға даярлық. Қоқан қаласында Түркістан автономиясы (Қоқан Автономиясы) үкіметінің құрылуы. М.Шоқайдың естеліктері. Алашорда және Түркістан автономиясы үкімет орындарының құрылуының тарихи маңызы. Советтік биліктің орнауы. Ресей халықтарының құқы Декларациясы (15 қараша 1917 ж.) жариялануы. Алашорда және Қоқан автономиясы билік орындарының таратылуы. Кеңес өкіметінің Қазақ комитеттерін «ұлттық-буржуазиялық» биліктің көрінісі ретінде тануы.

Азаматтық қарсыласу жылдарындағы Қазақстан. Қазан төңкерісі және Қазақстанның саяси өмірі. Кеңес өкіметін заңдастыру шаралары. Қазақстанды кеңестендіру ерекшеліктері.

Қазақ елі «ақтар» мен «қызылдардың» текетірес күрестерінің сахнасы. Алашорда үкіметінің қазақ әскери жасақтарының іс-қимылдары. Қазақ халқын таптық тұрғыдан екіге бөлу. Соғыс қимылдарының бүкіл қазақ өлкесін қамтуы. Азамат соғысының қазақтың дәстүрлі шаруашылығын күйзелтуі. «Әскери коммунизм» саясатының қазақ өлкесіндегі арандату әрекеттері. Қырғыз (Қазақ) революциялық комитетінің ұлттық мемлекет құру идеясын күйретуі. Алашорда үкіметіне «кешірім» жариялануы. А. Байтұрсынұлының В.И.Ленинге жолдаған хаттары, оларда большевиктер ұстанымына айтылғын сын.

Қырғыз (Қазақ) АСР-ның құрылуы – ұлттық мемлекет құру идеясын таптық негіздегі мемлекет құру идеясымен ауыстыру. Қырғыз (Қазақ) АКСР - нің территориялық аймағының «жоғарыдан» белгіленуі. Қазақ АССР және Түркістан Республикасы. Мұсылман бюросы және Түрккомиссия: саяси билік үшін күрес. Тұтас Түркістан идеясы, жеңіліс табуы. Т. Рысқұлов және М. Сұлтанғалиев. Басмашылар қозғалысы. Әнуар Паша және А.З. Валидов.

Кеңестік тоталитарлық басқару жүйесінің негіздерінің қалануы.

4-тақырып. Кеңестік тоталитарлық Қазақстанның қалыптасуы: сипаты, шаралары, сабақтары

Қазақстандағы жаңа экономикалық саясат (ЖЭС). Оған көшудің әлеуметтік-экономикалық және саяси негіздері. ЖЭС-тің мазмұны және оны жүзеге асыру ерекшеліктері. Қазақстандағы аштыққа қарсы қазақ зиялыларының күресі. Жер-су реформасының мақсаты. Оны жүзеге асырудағы ауытқулар мен қателіктер. Қазақ өлкелік партия комитетінің «қазақ ұлтшылдығына» қарсы күресі. Түркістан республикаларын ұлттық-мемлекеттік межелеу - біртұтас Түркістан идеясының біржақты күйреуі. Қазақ жерлерінің ҚКАСР құрамына біріктірілуі.

Коммунистік партияның қоғамдағы саяси дара билігінің күшеюі. Жаңа көпұлтты империя - КСРО-ның құрылуы. Ф.И.Голощекиннің «Кіші Қазан» идеясы және оның қатерлі мазмұны. Қазақ өлкелік партия комитетінің жер мәселесіне байланысты шешімінің отарлық мазмұны. Қазақ зиялыларын қуғындаудың басталуы.

Қазақстанды индустрияландырудың жолдары мен әдістеріне байланысты теориялық айтыстар. Қазақ қайраткерлерінің индустрияландыруға байланысты пікірлері. Қазақстанды индустрияландыру идеясының отаршылдық мазмұны.

Қазақтың дәстүрлі шаруашылығын сталиндік реформалау негізінде қайта құрудағы асыра сілтеулер. Жайылымдық-шабындық жерлерді бөлу және оның нәтижелері. Қазақ ауылын кеңестендіру –дәстүрлі қазақ қоғамын талқандау. Бай қожалықтарын тәркілеу және оның әлеуметтік- экономикалық салдарлары. Көшпелі және жартылай көшпелі қазақ шаруалары қожалықтарын күшпен отырықшылыққа көшіру. Ауыл шаруашылығын жаппай ұжымдастыруға көшу. Ұжымдастырудың әдістері, түрлері, қарқыны. Еріктілік пен заңдылық принциптерінің бұзылуы. Адам құқының тапталуы. Ауқатты шаруалар қожалығын тап ретінде жою. Қазақтардың дәстүрлі шаруашылық жүйесінің күйреуі. Меншіктен айыруға және күштеп ұжымдастыруға қарсы халық наразылығы мен көтерілістер – ұлт-азаттық қозғалыстар жалғасы. Қазақтардың шетелге ауа көшулері. Қазақтардың аштан қырылуы. Қазақ босқындарының қайғылы тағдыры. «Бесеудің хаты». Т.Рысқұловтың И.Сталинге хаты –ащы шындықтың ақиқаты. Аштықтың демографиялық салдарлары. 30-шы жылдардың екінші жартысындағы Қазақстанның ауыл шаруашылығындағы ауыр ахуал.

Қазақстанның қоғамдық-саяси өміріндегі, мәдениетіндегі, білімі мен ғылымындағы ұлт мәселесіндегі таптық-партиялық принципті ұстану залалдары және оның ұлыдержавалық астарлары. Қазақ мүддесін қорғаушылар - С.Сәдуақасовтың, С.Қожановтың және Ж.Мыңбаевтың ұстанымындағы теориялық-саяси мәселелер. Ф.И.Голощекиннің Алаш зиялыларына ымырасыз шабуылы. Алаш зиялыларына қарсы қуғын-сүргін – қазақ ұлтын рухсыздандырудың және мәңгірттендірудің бастауы.

Қазақстанды әкімшілік-территориялық аудандастыру – тоталитарлық басқаруға барар қадам. КСРО мен ҚазКСР Конституциялары – сөз бен істің қайшылығы. Қазақ АКСР-ның одақтас республикаға айналуы. Сталиндік «үлкен» қуғын-сүргін, оның ауқымы мен ауыр салдарлары. Қиыр Шығыстағы корейлердің Қазақстанға еріксіз қоныс аударылуы - адам құқығының аяқасты етілуі. М.Шоқайдың эмиграциядағы саяси қызметі – түрік халықтарының рухани жаңаруына бағытталған елеулі қадам. Оның («Яш Түркістан». «Кеңестер билігіндегі Түркістан» ж.б. еңбектері.

Мәдениетте солақай және біржақты большевиктік тұжырымдаманың үстемдік алуы – қазақтардың рухани қасіреті. Мәдениеттің ұлттық негіздеріне көпе-көрнеу шабуылдауды өршіту. Әдебиет пен өнердегі социалистік реализмнің біржақтылығы. Театр және музыка өнері. Қазақстан жазушылары мен композиторларының шығармашылық қызметі. Мәскеудегі Қазақстан әдебиеті мен өнерінің он күндігі – ұлт рухының өміршеңдігінің айқын көрінісі.

Кеңес өкіметінің білім және ғылым саласындағы реформаларындағы қайшылықтар. Сауатсыздықпен күрес. Білім беру жүйесінің қалыптасуы. Ағарту саласындағы қайшылықтар мен келеңсіздіктер. Қазақ тілінің араб алфавитінен латын және кириллицаға көшірілуі. А.Байтұрсынов бастаған топтың әліпби ауыстыруға қарсы әрекеті. Ғылым мен ғылыми мекемелердің дамуы. КСРО ҒА-ның Қазақстандық базасының КСРО ҒА-ның Қазақ филиалы болып қайта құрылуы.

5-тақырып. Фашистік басқыншылыққа қарсы күрестегі қазақстандықтардың ерлігі мен қасіреті

Екінші дүниежүзілік соғыс қарсаңындағы кеңестік биліктің сыртқы және ішкі саясатының негізгі бағыттары. Соғысқа дейінгі Қазақстандағы қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық және мәдени-рухани ахуал. Фашистерден отанды қорғау соғысының басталуы. Майдан шебіне жақын аудандардан Қазақстанға халықты, өнеркәсіп орындары мен мәдениет ошақтарын көшіріп әкелу. Республика өмірін соғыс қажетіне шұғыл бейімдеу. Қазақстан жерінде жасақталған әскери бөлімдердің ірі шайқастарға қатысуы және жанқиярлық ерліктері. Қазақстандықтар-партизан қозғалысына дем берушілер. Кеңес Одағының батыры атанған қазақстандықтар мен қатардағы жауынгерлердің ерліктері - ата-

баба қаһармандығының дәстүрлі жалғасы. Соғыс тұтқындарының қайғылы тағдыры – қазақстандықтар қасіреті. Ерлігі бағаланбаған қазақстандықтар – кеңестік биліктің әділетсіздігінің айқын көрінісі.

Фашистердің «Түркістан» легионын құру әрекеті. М.Шоқай және басқалар туралы бұрмаланған аңыз бен шынайы шындық. Саяси сенімсіздік пен жекеленген халықтарды Қазақстанға еріксіз қоныс аудару – ұлттық намысты қорлаудың нақты мысалы.

Соғыс кезінде жеңісті жақындату жолындағы тыл еңбеккерлерінің еңбектегі ерен ерлігі. Қазақстандықтардың соғыста қираған аудандарды қалпына келтіруге көмегі. Екінші дүниежүзілік соғыстың ащы қорытындылары мен тағылымды сабақтары.

Соғыс жылдарындағы ғылым, мәдениет және халыққа білім беру қызметі.

БЛОК 2 XX ҒАСЫРДЫҢ ЕКІНШІ ЖАРТЫСЫНДАҒЫ КЕҢЕСТІК РЕФОРМАЛАРДЫҢ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ҚАЙШЫЛЫҚТЫ САЛДАРЛАРЫ

6-тақырып. Жеке басқа табынудың «шарықтауы» және «жылымық»

Соғыстан кейінгі жылдағы Қазақстандағы ауыр ахуал. Бейбіт құрылысқа бейімделу ауыртпалықтары. Әскери-өнеркәсіптік базаны жеделдету бағытын қолға алу. Қазақстан халық шаруашылығындағы қиыншылықтар мен проблемалар. Республика өңіріндегі ядролық сынақтар және олардың зардаптары.

Ауыл шаруашылығын әміршіл-әкімшіл басқарудың өрши түсуі. Кеңестік биліктің колхоздарды ірілендіру, ауыл еңбеккерлерінің жеке белсенділігін шектеу шаралары.

Қоғамдық өмірдегі адам құқығын шектеуге бағытталған партиялық бақылаудың күшеюі. Тарихи зерттеулерден ұлтшылдықты іздестіру. «История Казахской ССР с древнейших времен до наших дней» кітабының негізсіз сынға түсуі. Е.Б.Бекмахановтың, Қ.И.Сәтбаевтың, Б.Сүлейменовтың т.б еңбектерінен «қылмыстық» істерді іздестіру. Тұңғыш қазақтың кәсіби тарихшысы Е.Б.Бекмахановтың К.Қасымұлы көтерілісін зерттеушілік жұмысының негізсіз айыпталуы. Хан Кене тарихи әдебиетте. «Феодалдық» эпостарға шабуыл – халықтық мұраларды күйрету. «Зар заман» мектебі ақындарының шығармаларына тиым салынуы. Барлық саладағы «кеңестік цензураның» күшеюінің адамдар санасына тигізген кері әсерлері.

Білім мен ғылымдағы жағымды өзгерістер. Жалпыға бірдей жеті жылдық білім беру жүйесінің орнауы. Жоғарғы және арнаулы орта білім беретін оқу орындарының ашылуы. Кәсіптік-техникалық білім беру жүйесі. Қазақстан Ғылым Академиясының құрылуы.

И.Сталиннің жеке басына табынушылық саясатын сынау. Н.Хрущевтың «жылымығы» жылдарындағы Қазақстан. Күнәсіз қуғындалған мемлекеттік, қоғамдық қайраткерлерді «ақтау» және оның жартыкештік сипаты.

Партияның шешімдерінде мәселені үстірт шешетін волонтаристік әрекеттердің өсе түсуі. Партиялық-мемлекеттік басқару жүйесіндегі Хрущевтің реформасы және оның тиянақсыздығы. Ұлт мәселесіндегі шектеулердің күшейе түсуі. Одақтық билік пен Қазақстан үкіметі арасындағы қатынастардың күрделілігі. Теміртау оқиғасы. Реформаторлық бағыттағы шаралардың жартыкештігі. КСРО мен ҚазКСР арасындағы территориялық мәселелерді шешудегі қайшылықтар – Мәскеудің ұлттық мүддені ескермейтіндігінің айқын көрінісі.

Ауыл шаруашылығын әміршіл-әкімшіл әдістермен көтеруге бағытталған шаралар. Әкімшілік әдістерден экономикалық әдістерге көшуге талпыныс. Қазақстандағы тың және тыңайған жерлерді игерудің кезеңдері, табыстары, экологиялық және демографиялық зардаптары. МТС-ті қайта құру ауылшаруашылығын техникалық жабдықтаудағы қиыншылықтарды жоюды іздестіру жолы. Колхоздарды ірілендіру және совхоз құрылысы. 1955, 1962 жылдарда шетелдік қазақтардың Қазақстанға оралуы.

Экономиканы басқару саласындағы тиянақсыз реформалар. Салалық министрліктердің таратылып, совнархоздардың құрылуы. Қазақстан өнеркәсібінің шикізаттық сипатының тереңдей түсуі.

7-тақырып. Қазақстандағы рухани, шаруашылықтық «тоқыраулар» және экологиялық дағдарыстар

Жоғарғы партиялық-мемлекеттік басқару жүйесіндегі ойластырылмаған біржақты өзгерістер. Л.Брежнев бастаған номенклатуралық топтың билікке келуі. 1965 – 1966 жж. экономикалық реформалардың аяқсыз қалуы. Экономиканың экстенсивтік үлгісінің орнығуы. Кеңестік экономиканы басқару тәсілдерін орталықтандыру тұрғысынан өзгерту және өнеркәсіптік, аграрлық реформалардың қайшылықтары. Мемлекеттік меншіктің басымдылығы жағдайындағы кеңестік менеджмент жүйесінің және тұтастай модернизациялық моделінің тиімсіздігі. Идеологиялық тоқырау: ресми марксизмнің дағдарысы, зиялылардың астыртын әрекеттері, диссиденттік үйірмелер қызметі. 60-70-ші жж. қазақ жастарының бейресми студенттік үйірмелерінің ұлттық жаңғырудағы рөлі («Жас тұлпар», т.б.).

КСРО өнеркәсібінің дамуына Қазақстанның қосқан үлесі. Өндірістегі өзін-өзі басқарудағы шектеулер және оның дамуындағы қайшылықтар. Жұмысшылардың әлеуметтік-тұрмыстық жағдайының келеңсіздігі. Кәсіпорындардағы дағдарыстың өршуі.

Әкімшіл басқарудың аграрлық саладағы қайшылықтарды асқындыра түсуі. Кеңестік өкіметтің ауыл мен деревняны іс жүзінде кедейшілік пен тоқырауға ұшыратуы. Ауыл еңбеккерлерін материалдық ынталандырудың төмендеуі. Аграрлық саланың басқару мен ұйымдастырудың өмірге жақын жаңа түрлерін енгізуге бағытталған біржақты бастамалар және олардың сәтсіздіктері. Шаруашылықаралық аудандық агроөнеркәсіптік бірлестіктерді агроөнеркәсіптік кешендерге жоғарыдан біріктірудің тиімсіздігі. Қазақ ауылының келеңсіз әлеуметтік-гуманитарлық қырлары «күнделікті тарих» деректерінде.

Еңбекақыны төлеудегі әділетсіз теңгермешілік, халықтың басым бөлігінде негізгі табыстың төмендеуі. Партиялық-мемлекеттік, әскери және шаруашылық басқару жүйесіндегілерге берілген артықшылықтар- әлеуметтік әділетсіздікті өрістетіп түсуге бағытталған қадам. Халықтың материалдық тұрмыс жағдайының төмендеу себептері. Тұрғын үй мәселесіндегі шешілмейтін қиыншылықтар. Орталықтың этно-демографиялық саясатының келеңсіз тұстары: ішкі миграцияны, соның ішінде қазақтардың ауылдан қалаға көші-қонды тежеуді паспорттық жүйе, «тіркеу» (прописка), тілдік кемсітушілік (дискриминация), т.б. жолдармен жүзеге асырып отыруы. Ауыл тұрғындарының азаматтық құқықтарына қысым жасау. Ақшаның құнсыздануы. Тұтыну тауарларының тапшылығы. «Көлеңкелі экономика» (қара нарық), криминалдық топтардың таралуы. Экологиялық дағдарыстар. Арал қасіреті. Оның табиғи экологиялық және техногендік себептері. Кеңестік милитаристік империя жасақтаған әскери-өнеркәсіптік кешенінің қазақ халқына тигізген трагедиялық зардабы: Семей ядролық сынақ полигоны (1949-1991). Атомдық радиациядан болған жергілікті халықтың денсаулығындағы генетикалық зақымдар, жаппай онкологиялық, психикалық, т.б. аурулардың таралуы. Өнеркәсіп өндірістерінің қоршаған ортаны ластауы.

Мәдениет пен ғылым. Жоғарыдан әміршіл басқарудың күшеюінен мәдени және рухани өмірдегі қайшылықтардың тереңдей түсуі. Ұлт саясатындағы әділетсіз бұрмалаушылықтардың асқинуы. Целиноград оқиғасы. Қазақ тілінің қолдану аясын тарылту. Ғылым, әдебиет және өнер саласындағы жетістіктер мен олардың қайшылықты сипаты.

8-тақырып. Кеңестік Қазақстанды қайта құру әрекеттері

КОКП-ның әміршіл-әкімшіл басшылық рөлі мен М.С.Горбачевтың демократияшыл, реформаторлық қызметі арасындағы қарама-қайшылық. Жариялылық пен демократияны насихаттау барысында одақтық республикаларда туындаған ұлттық шиеленістер. Экономикалық дағдарыс. КСРО –ның әкімшіл-әміршіл жүйесін демократиялық жолмен қайта құруға талпыныстар.

Елді басқарудағы елеулі өзгерістер және реформаторлық бағыттың біртіндеп үстемдік алуы. Қайта құру мен жариялылықтың экономикаға әсері. Ұлттық республикалардың экономикалық өзін-өзі басқаруға және өзін-өзі қаржыландыруға қол жеткізу жолындағы талпыныстары. Экономиканы басқарудағы өзгерістер. Одақтық басқару жүйесіндегі жекелеген мемлекеттік кәсіпорындардың республикаларға қайтарылуы. Экономикалық тәуелсіздікке жету шараларының жартыкештігі.

Д.А.Қонаевтың Қазақстан Компартиясының Бірінші хатшысы қызметінен босатылуы. Алматыдағы және республиканың басқа қалаларындағы Желтоқсан көтерілісі және оның шынайы себептері. Партиялық басшылықтың бастамасымен жастарға және зиялы қауым өкілдеріне қарсы бағытталған қуғын-сүргіннің қайта өршуі. Орталық биліктің оқиғаға берген әділетсіз бағасы. Қазақстанда ұлт-азаттық сананың өсе түсуі. Алаш қозғалысы қайраткерлерінің ресми ақталуы және оның жартыкештігі. Жаңа қоғамдық ұйымдар мен партиялардың пайда болуы. Қазақ КСР-ның Жоғарғы Кеңесінің сайлануы. Президенттік институттың енгізілуі және тұңғыш президенттің сайлануы. Тіл туралы заңның қабылдануы мен оның маңызы. Қазақ КСР-ның мемлекеттік егемендігі туралы Декларация. 1991ж тамыз бүлігі. КОКП қызметінің тоқтатылуы. Кеңестер Одағының ыдырауы және Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығының (ТМД) құрылуы.

БЛОК 3 ТӘУЕЛСІЗ ҚАЗАҚСТАННЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТРАТЕГИЯСЫ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ

9-ТАҚЫРЫП. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ҚҰРЫЛЫСЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ

Тәуелсіз Қазақстан дамуының мемлекеттік стратегиясын айқындау. Н.Ә.Назарбаевтың «Қазақстанның егемен мемлекет ретінде қалыптасуы мен дамуының стратегиясы» еңбегінің маңызы. Қоғамның алдындағы мақсат пен міндеттерді анықтау және соған сәйкес бүкіл қоғамды және оның ресурстарын жұмылдыру. Дербес дамудың дара жолын айқындау. Дамудың қазақстандық үлгісі. Қоғамды демократияландыру үдерісін дамыту.

Мемлекеттің ішкі және сыртқы саясатын қалыптастыру. Қоғамның конституциялық құрылыс негізін жасау. ҚР рәміздері – туды, елтаңбаны, әнұранды бекіту. Тарихи-мәдени ескерткіштерді қорғау мен патриотизмді дамытудағы саяси рәміздердің рөлі мен маңызы.

Қазақстан Республикасының Қарулы күштерін құру туралы заң. Елдің егемендігін, тұтастығын, қорғанысын, азаматтарының қауіпсіздігін қамтамасыз ететін ұлттық армияның құрылуы. Тәуелсіз Қазақстанның тұңғыш Конституциясы және оның маңызы. Президент Н.Ә.Назарбаевтың «Ұлттық валютаны енгізу туралы» Жарлығы және оның маңызы. Қазақстан Республикасының мемлекеттік шекарасын анықтау. Ұлттық қауіпсіздікті нығайту. Мемлекеттік сәйкестікті дамыту, азаматтық бірлікті және саяси тұрақтылықты нығайту. Әлеуметтік және ұлтаралық орнықтылықты сақтау және күшейту.

Бүкілхалықтық референдум, қазіргі қолданыстағы ҚР Конституциясын қабылдау Қазақстанда парламентаризмнің дамуы. Атқарушы биліктің ішіндегі мемлекеттік басқару жүйесін жаңарту. Орталық пен аймақтардың, мемлекеттік басқару деңгейі арасындағы өкілдіктерді бөлу, орталықсыздандыру. Жергілікті өзін-өзі басқару туралы Заң. Еліміздің саяси жүйесінің жаңа құрылымының қалыптасуы. Конституцияға және басқа да заңнамаға сәйкес қоғамды қазіргі заманның табиғаты мен талаптарына сәйкес ғылыми басқару.

Биліктің негізгі үш тармағының: Президент, Парламент және Үкіметтің біріккен еңбегінің нәтижесінде еліміздің саяси жүйесінің барлық құрамдас бөліктері қызметінің

құрылымдық, ұйымдық-құқықтық және өзара қарым-қатынасы мәселелерін жан-жақты реттейтін, еліміздің демократиялық, зайырлы, құқықтық және әлеуметтік мемлекет орнату бағытында әлеуметтік-экономикалық дамуын қамтамасыз ететін заң жүйесінің жаңадан түзіліп, қабылдануы және бұл үрдістердің қоғамдық қатынастардағы қажеттіліктерге байланысты үнемі жетілдірілуі. Президент институты - тәуелсіз Қазақстанның саяси жүйесіндегі бұрын болмаған жаңа құрылым.

Президенттің Қазақстан халқына алғашқы Жолдауы: «Қазақстан – 2030. Барлық қазақстандықтардың өсіп-өркендеуі, қауіпсіздігі және әл-ауқатының артуы», ҚР дамуының ұзақ мерзімге арналған басым бағыттары. Астананы Алматыдан Астанаға көшіру.

Құқық қорғау органдарының (сот, прокуратура, милиция, арнайы қауіпсіздік қызметтері және т.б.) құрылуы. Құқықтық реформа және заңдарды ізгілендіру. Құқық қорғау жүйесін оңтайландыру. Азаматтардың құқығы мен бостандығын қорғауды нығайту. ҚР-ның «Сыбайлас жемқорлықпен күрес туралы» Заңы және оның нәтижелері.

Н.Ә.Назарбаев «Қазақстандық даму жолының» іргелі құндылықтары мен ерекшеліктері туралы. Н.Ә. Назарбаевтың «Нұрлы жолы-Қазақстандық даму жолы»: негізгі құндылығы және бірегейлігі.

«Қазақстан – 2050» стратегиясы: қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» ҚР Президенті-Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы.«Қазақстан жолы-2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ» атты ҚР Президенті Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы.

Елбасы идеялары – ұлттық құндылық. Тәуелсіздіктің тұғыры – «Елбасының Қазақстан жолы», ал түпкілікті мақсат – Мәңгілік ел болу.

Қазақстан Президенті Нурсұлтан Назарбаевтың «Ұлт жоспары – қазақстандық арманға жол» мақаласы - қазақстандықтар үшін қуатты іс-әрекет көзі және болашаққа ынталандырушы.

10-тақырып. Экономикалық дамудың қазақстандық үлгісі

Өтпелі кезеңнің қиыншылықтары: экономикалық дағдарыс, әлеуметтік шиеленіс, тұрмыс деңгейінің төмендеуі, жұмыссыздық, қылмыстың көбеюі. Оларды еңсеру жөніндегі шаралар: экономиканың құрылымын өзгерту, әлеуметтік бағдарланған нарық құру, жекешелендіру және бағаны ырықтандыру, инвестициялық саясат. Н.Ә.Назарбаевтың қанатты нұсқамасы – «ең әуелі экономика – сонан соң – саясат».

Қазақстанды экономикалық қайта құрудың жасампаздық кезеңі және олардың нәтижелері. Жоспарлы экономикадан нарықтық экономикаға көшу. Өнеркәсіп, аграрлық және қаржы-банк секторлары сияқты экономиканың шешуші салаларының даму басымдықтары мен келешегі. Қазақстан экономикасын реформалаудың бағыттары – экономика дамуының кластерлік принципі, еңбек өнімділігі деңгейін арттыру, заманауи технологияларды енгізу, инвестициялық, салық, аграрлық-индустриалдық саясаты, инфрақұрылымды әсіресе көлік және байланысты дамыту. Стратегиялық маңызы бар жаңа темір жол магистралін салу. Қазақстандық экономиканы дамытуға шетелдік инвестицияны тарту.

Президенттің ел халқына Жолдауы: «Бәсекеге қабілетті Қазақстан үшін, бәсекеге қабілетті экономика үшін, бәсекеге қабілетті халық үшін» және оның маңызы. Дүниежүзілік экономикалық дағдарыс және оны табысты еңсеру. Дағдарыстан кейінгі кезеңдегі экономика мен қаржы секторының дамуы.

Қазақстанның жаңа мүмкіндіктері. Индустриалдық-инновациялық дамудың мемлекеттік бағдарламасы, оны жүзеге асырудың алғашқы табыстары.

2011 жылғы 28 ақпандағы ҚР Президентінің Қазақстан халқына Жолдауы «Жеделдетілген экономикалық жаңару – үдемелі инновациялық индустрияландыру Бағдарламасының жалғасы». «Қазақстан – 2020» стратегиялық жоспарының басымдықтары. Қазақстанның экономикалық өсуінің келешегі. Қазақстанның тұрақты экономикалық дамуының траекториясы. ХХІ ғасырдағы экономиканың қазақстандық үлгісі.

ЭСПО-2017 өткізудің Қазақстан үшін маңызы. «Нұрлы Жол – болашаққа жол» жаңа экономикалық саясаты – Қазақстанның жаһандануға берген жауабы. «Нұрлы жол» экономикалық даму жоспары.

11-тақырып. Әлеуметтік реформалар және білім жүйесіндегі өзгерістер

Әлеуметтік реформалар және әлеуметтік жаңару: кедейшілікті еңсеру, халықты еңбекпен қамтуды көтеру, жастарды, студенттерді қолдау жөніндегі мемлекеттік бағдарламалар, зейнетақы мен жәрдемақыны арттыру реформасы. 2008 жылғы 6 ақпандағы Қазақстан Республикасы Президентінің Қазақстан халқына Жолдауы: «Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру – мемлекеттік саясаттың басты мақсаты». Адам капиталын, елдің еңбек қуатын дамытудың стратегиясы. Жұмыспен қамтуды қамтамасыз етудің жаңа стратегиясы, тұрғын-үй коммуналдық шаруашылықты жаңарту.

Денсаулық сақтау, спорт және дене шынықтыруды дамыту. Астана және Алматы қалаларында өткен қысқы Олимпиада ойындары, 7-ші Азия ойындарындағы қазақстандық спортшылардың жетістігі.

Ел халқының табысы аз топтарын қолдау және көмек беру. Бюджеттік ұйымдарда жалақыны көтеру. Салауатты өмір салты - ұлт болашағын қалыптастырудың негізі.

Қазіргі білім жүйесін жаңартудың өзекті мақсаттары мен міндеттері. Білім беру жүйесінің мазмұнын жаңарту. 2010 жылы Қазақстанның Болон үрдісіне қосылуы және Болон декларациясына қол қою. Мамандарды дайындаудың үш деңгейлі жүйесін енгізу: бакалавр – магистр - PhD доктор. Техникалық және кәсіптік білім беруді қайта құру.

2005-2010 жылдардағы Қазақстан Республикасының білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламаларының нәтижесі. Инновациялық негіздегі жоғары білім беруді дамыту стратегиясы. Президенттің «Интеллектуалды ұлт-2020» бағдарламасы және оның маңызы. Қазіргі білім беру моделі.

ЖОО-ның инновациялық қызметке көшуі. Оның дамуының тетіктері. «Назарбаев-университеті» негізінде жоғары оқу орындарының инновациялық үлгісін қалыптастыру.

«Серпін-2050» әлеуметтік жобасы бойынша білікті мамандар даярлау мәселесі.

Қазақстанның егемен мемлекет ретінде қалыптасу міндеттеріне сәйкес ғылымның дамуына және ҒТҮ (ғылыми –техникалық үдеріс) -ті басқаруға жаңа көзқарас қалыптастыру.

12-тақырып. Этнодемографиялық үдерістер және ұлттаралық келісімнің нығаюы

Қазақстандағы көші-қон, демографиялық үрдістер, халықтың этникалық құрылымындағы өзгерістер. «Нұрлы көш» бағдарламасы және отандастардың қайтып оралуы. Егемендік жағдайындағы алғашқы халық санағы, оның қорытындылары. 2009 жылғы Қазақстандағы халық санағы, халықтың этникалық және әлеуметтік құрылымындағы өзгерістер.

Біртұтас ұлт болашағының қалыптасу мәселелері. Қазақстан Республикасы Конституциясы. ҚР заңдары: «Қазақстан халқы ассамблеясы туралы», «Білім туралы», «Тілдер туралы», «Мәдениет туралы». Қазақстан Республикасы мемлекеттілігінің біртұтастық тұжырымдамасы. Қазақстан ұлттық бірлігінің доктринасы. «Қазақстандық халықтың бірлігі мен тұтастығының нығаюы мен дамуы тұжырымдамасының» мақсаттары мен принциптері.

Мемлекет Басшысының «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыруы: Жалпыға бірдей Еңбек Қоғамына жиырма қадам» мақаласы. Нақты өнімді еңбек, бәсекеге қабілетті және күшті Жалпыға бірдей Еңбек Қоғамын құру – ҚР әлеуметтік жаңарту саясатының негізі. Мемлекеттік жаңғыртудағы Тұңғыш Президенттің бастамалары.

Блок 4 ТӘУЕЛСІЗ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ДЕМОКРАТИЯЛЫҚ ЖӘНЕ РУХАНИ ЖАҢАРУЛАР

13-тақырып. Қоғамдық-саяси дамудағы алға басулар

Қазақстан Республикасының қоғамдық-саяси өмірін демократияландыру және жаңарту. Қазақтардың тұңғыш дүниежүзілік құрылтайы. Азаматтық қоғамның және оның саяси және қоғамдық институттарының дамуы. Қазақстан халқының форумы. ҚР-ндағы қоғамдық қозғалыстар мен саяси партиялар. Саяси партиялар мен Қазақстанның партиялық жүйесі. «Нұр Отан» ХДП - жетекші әлеуметтік-саяси күш ретінде. ҚР-ның саяси партиялар туралы Заңы және оның маңызы. «Қазақстан – 2050» стратегиясы мен «**Нұр Отан**». «**Нұрлы болашақ жолында**» атты **Саяси доктрина - «Нұр Отан» партиясының көшбасшылығының кешенді бағдарламасы**».

Демократиялық үрдістің дамуы. Парламентке сайлаудың пропорционалды жүйесін енгізу, партиялық тізім бойынша сайлаудың нәтижелері. Үкіметтік емес ұйымдардың, кәсіподақтардың, азаматтық қоғам институттарының дамуы. І-ші Азаматтық форум және оның маңызы.

Ұлтаралық татулық – Қазақстан Республикасында тәуелсіздік пен демократияны нығайтудың негізі. Президент жанындағы консультативтік және кеңесші орган Қазақстан халқы келісімі мен бірлігінің қоғамдық институты - Қазақстан халқы Ассамблеясының (ҚХА) құрылуы. ҚХА-ның бірінші сессиясы, оның шешімдері. «Ортамерзімді кезеңге арналған Қазақстан халқы Ассамблеясының стратегиясы». Ұлтаралық келісімнің қазақстандық моделінің ерекшелігі. Қазақстанның ұлттық бірлігінің доктринасы.

ҚР-ның ақпараттық саясаты, БАҚ-тың дамуы. Қазақстан Республикасының Ұлттық кеңесінің қызметі. Азаматтық қоғамды одан ары демократияландыру және дамыту бойынша ұсыныстар әзірлейтін тұрақты жұмыс істейтін Кеңес ұйымдастыру. Демократияландыру және азаматтық қоғам мәселелері бойынша Ұлттық комиссияның қызметі.

Құқық қорғау және сот органдарының қызметін жетілдіру. 2003 жылғы 2 желтоқсандағы азаматтық және саяси құқықтар туралы пакт және оны жүзеге асыру. Қазақстан Президенті жанында адам құқықтары жөніндегі Комиссияның құрылуы және оның қызметі. ҚР-нда адам құқы жөніндегі өкілетті институттың (Омбудсмен) енгізілуі. Өлім жазасына мораторий енгізу. Қазақстанның экономикалық, әлеуметтік, мәдени құқықтар, азаматтық және саяси құқықтар туралы Халықаралық пактілерді бекітуі. Заңдарды ізгілендіру. Саяси реформалардың жалпыұлттық бағдарламасы. Қазақстандық бірегейлік пен бірлікті нығайту және дамыту тұжырымдамасы: мақсаты мен міндеттері. Қазақстандық бірегейлік пен бірліктің іргетасы – мәдени, этностық, тілдік және діни әралуандылыққа негізделген жалпыұлттық құндылықта. Тұжырымдаманы іске асыру тетіктері. Азаматтық бірегейлік пен бірлікті қалыптастыру саласындағы әлемдік тәжірибе.

Президент Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы: «Қазақстан экономикалық, әлеуметтік және саяси жедел жаңару жолында».

14-тақырып. ҚР жастар саясаты және рухани жаңару бағыты

Жастар істері бойынша саясаттың негізгі бағыттары. «Нұр Отанның» жастар қанатының қызметі. Жастарды патриоттық және интернационалдық рухта тәрбиелеу. 2004 жылғы «Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясаты туралы» заңы. Жастардың рухани, мәдени, білім алуы, кәсіби қалыптасуы мен дене тәрбиесін дамытуы үшін әлеуметтік-экономикалық, құқықтық, ұйымдастырушылық жағдайлар мен кепілдіктер жасау, бүкіл қоғам мүддесі үшін олардың шығармашылық әлеуетін ашу. ҚР-ның жастар саясаты туралы «Қазақстан – 2020» даму бағдарламасы.

Қазақстанда жаңа конфессионалдық шындықтың қалыптасуы. Дін тұту бостандығының заңмен қамтамасыз етілуі және Қазақстандағы конфессияаралық келісім. Қазақстан мұсылмандарының діни басқармасы (ҚМДБ). Астанадағы әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының 2003 ж. 1-ші съезі, 2006 ж. 12-13 қыркүйектегі II съезі, 2009 ж. 1-2 шілдедегі III съезі. Қауіпсіздік мәселелері контекстіндегі Қазақстанның конфессионалдық саясаты.

15-тақырып. Ұлы Дала еліндегі тарихи сананы және дүниетанымды қалыптастыру саясаты

Тәуелсіздіктің алғашқы жылдарындағы ұлт тарихындағы «ақтандақтарды» жоюға бағытталған шаралар. Ұлттық бірлік және жаппай саяси жазалау құрбандарын еске алу жылы. 1998 ж. Ұлттық тарих жылы.

ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың «Тарих толқынында» еңбегінде ұлттық тарихты зерделеу. Қазақ жерлерін Ресей империясының жаулау тарихын қайта зерттеудің қолға алынуы. Елбасының «Халық тарих толқынында» тарихи зерттеулерге бағытталған бағдарламасы аясында қазақтың ұлттық тарихының шеңберін кеңейту және ұлттың жаңа тарихи дүниетанымын қалыптастыру. Елбасы бағдарламасының жаңа тарихи сананы негіздеудегі маңызы.

«Мәдени мұра» Мемлекеттік бағдарламасы. Оның мақсаты және жүзеге асырудың негізгі бағыттары: рухани және білім беру жүйесін дамыту, мәдени мұраның сақталуын және тиімді пайдаланылуын қамтамасыз ету. Тарихи және сәулет ескерткіштерін жаңғырту. Мәдени мұраны зерделеудің біртұтас жүйесін құру – фольклор, дәстүр, әдет-ғұрыптар. Мемлекеттік тілде гуманитарлық білімнің толық бағалы қорын құру.

«Тәуелсіздік толғауы» атты Елбасының 2014 жылғы 15 желтоқсанындағы сөйлеген сөзінің маңызы. Жаңа Қазақстан – ол ұлы істердің ұйытқысы болған Ұлы Дала мұрагері.

Ұлытау ұлағаты. Қазақ мемлекеттілігі туралы тұжырым-Елбасының Ұлытау төрінде берген салиқалы сұхбатының басты мәселесі. Елбасының қазақ тарихын Бәйтерекке теңеуі. Көне түріктердің мемлекеттілігі, Алтын Орданың және Қазақ хандығының тәуелсіз мемлекетке ұласуы туралы қағида. Тәуелсіздік тұсында көне түркі жазуының және түркі мәдени ескерткіштерінің жан-жақты зерттеле бастауы.

Әл-Фараби, Жүсіп Баласағұн, Махмұд Қашқари, Қожа Ахмет Яссауи еңбектерінің қазақ тіліне аударылып, қайта басылуы. Елбасының ежелгі Ұлыстар мен Ордалардағы этносаяси үрдістердің қалыптасуына байланысты пікірлері.

16-тақырып. «Халық тарих толқынында» атты Елбасы бағдарламасының жаңа тарихи сананы қалыптастырудағы маңызы

Ұлттық тарих мәселелеріне арналған «Халық тарих толқынында» арнаулы бағдарламасының қабылдануы. Қазақстан тарих ғылымының алдыңғы қатарлы әдіснама мен әдістеме арқауында сапалық секірісті жүзеге асыруы. Қазақтардың ұлттық тарихының маңызын айшықтау. Ұлттың жаңа тарихи дүниетанымын қалыптастыру. Тарихи деректерді сараптау. Шет елдердегі зерттеулерді қолдану. Аймақтардағы мұражайлар мен тарихи орындарды жаңғырту. Халыққа тарихи патриотизмді сіңіру.

17-тақырып. Жаңа қоғамдық сананы қалыптастыруда «Қазақ хандығының 550 жылдығының» аталып өту маңызы

Н.Ә.Назарбаев еңбектерінде Қазақ хандығының – ұлттық мемлекеттіліктің бастауы ретінде бағалануы. Мәселенің деректік негіздері мен тарихнамасына Қазақ хандығының құрылуына жаңаша көзқарастың пайда болуы. Н.Ә.Назарбаевтың еңбектерінде Қазақ халқының қалыптасуына байланысты өзекті мәселелердің көтерілуі және Қазақ хандығының қалыптасуының тарихи алғышарттарына жаңа көзқарас. Қазақ хандарының мемлекеттік қызметін зерттейтін жаңа еңбектердің жарыққа шығуы. Қазақ хандығының 550 жылдығын мерекелеуде социомәдени негіздерге байланысты көзқарастардың қайта қаралуы.

Тәуелсіз Қазақстанда халықтың ауызша тарих айту дәстүрінің, шежіренің, жазбаша тарихнаманың: Мұхаммед Хайдар Дулатидің, Қадырғали Қасым ұлы Жалайридің аса көрнекті еңбектерінің маңызының жаңаша бағалануы. Байырғы Қазақ қоғамындағы батырлар мен билер институтын және қазақтардың дәстүрлі көшпелілер мәдениетін

зерттеудегі үдерістер. Қазіргі қазақ мемлекеттілігінің республика территориясындағы ежелгі мемлекеттер мен Қазақ хандығынан ерекшелігі.

18-тақырып. «Мәңгілік ел» - XXI ғасырдағы Қазақстанның ұлттық идеясы

«Мәңгілік ел» ұлттық идеясының мәні мен маңызы. «Мәңгілік ел»- ежелгі түркілер мұраты. «Мәңгілік ел» - бабалардан мұраға қалған тарихпен суарылған қазақ халқының арманы. «Мәңгілік ел» идеясының негіздері: тарихи сабақтастық; қазақ мәдениеті; еркіндік; бірлік; күшті мемлекет; жоғарғы мақсаттар; ұлы болашақ. «Мәңгілік елдің негізгі кезеңдері: ұлттық мемлекетті құру және халықты біріктіру идеясының пайда болуы; ұлттық мемлекетті қолдау үшін күрестер; халықты қорғаушылардың қасіреті. Елбасының мемлекеттіліктің жаңғыруы және халықтың бірігуіндегі орны. Мәңгілік елдің құндылықтары:

1. Қазақстанның тәуелсіздігі және Астана
2. Ұлттық бірлік, бейбітшілік және біздің қоғамдағы ынтымақтастық
3. Зайырлы қоғам және жоғары руханилық
4. Индустрияландыру және инновация негізінде экономикалық өрлеу
5. Жалпыға бірдей еңбек ету қоғамы
6. Тарихтың, мәдениеттің және тілдің ортақтығы
7. Ұлттық қауіпсіздік және біздің еліміздің жалпы дүниежүзілік және аймақтық

мәселелерді шешуге жаһандық қатысуы

Қазақстан халқы Ассамблеясы кеңесінің «Тәуелсіздік. Келісім. Болашағы біртұтас ұлт» атты XXIV сессиясында «Мәңгілік Ел» патриоттық актісінің тарихи маңызы.

19-тақырып. Қазақстан - әлем мойындаған ел

Әлемдік қауымдастықтың Қазақстанның егемендігін тануы, оны БҰҰ - на қабылдауы. Қазақстанның сыртқы саяси қатынастар саласындағы басымдықтары. Қазақстанның сыртқы саясатының қалыптасуы.

Ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы мақсаттар: халықаралық және аймақтық қауіпсіздік, мемлекеттің аумақтық тұтастығы және егемендігі. Тәуелсіз Қазақстанның сыртқы саясатының көпбағыттылығы. Белсенді, сындарлы және үйлестірілген сыртқы саясатты жүзеге асыру. Жаңа геосаяси жағдайдағы Қазақстан Республикасының бағыты - халықаралық қатынастарда қауіп-қатерді азайтуға ұмтылу.

Сыртқы экономикалық ынтымақтастық және инвестициялық қызмет. Қазақстан Республикасының бітімгерлік миссиясы. ҚР-ның Азияда өзара іс-қимыл және сенім шаралары жөніндегі Кеңесті (АӨСШК, 1992 ж.) ұйымдастыру бойынша бастамасы. Қазақстанның Батыс-Шығыс мәдениаралық және өркениетаралық диалогты дамытуға қосқан үлесі. Өзара сенімді нығайту жөніндегі бастамалар. Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съездері (2003 ж.). Қазақстанның ЕҚЫҰ-ға төрағалығы және оның нәтижелері. ЕҚЫҰ позициясының нығаюы, ұлттардың әлемдік қауымдастығы тарапынан осы басты саяси ұйымға сенім мен құрметтің күшеюі. 2010 жылғы 1-2 желтоқсандағы Астанадағы Саммит – дүниежүзілік маңызы бар оқиға.

Еуразия идеясының ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың заманауи түсінігінше дамуы, оның Еуразия халықтарының ортақ игілігі үшін өзара тиімді, тығыз өзара қатынастардың қажеттігін негіздеуі. Экономикалық одақ құру туралы келісім. Еуразиялық экономикалық одақ: теория және шындық. Қазақстан, Ресей, Белоруссия. Кедендік одағының құрылуы және қызметінің басталуы, оның маңызы. Біртұтас экономикалық кеңістік құру идеясы және оны жүзеге асыру. БЭК-тің келешегі. Қазақстанның Еуразия экономикалық одағына кіруге перспективалары.

Әлемнің және ЕурАзЭҚ-тың ғаламдық энергетикалық және экологиялық қауіпсіз дамуын құру проблемаларын іргелі теориялық және әдіснамалық зерттеулер топтамасының қорытындысы болып табылатын Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың «XXI ғасырдағы жаһандық тұрақты дамудың энергоэкологиялық стратегиясы» кітабы. Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығының атап өтілуі. Н.Назарбаевтың «Әлем. XXI ғасыр» манифесінің

негізгі қағидалары. Соғысқа, ядролық қаруға және терроризмге қарсы күресу жөніндегі бастамалар.

«Қазақстанның қазіргі заман тарихы» пәнін оқып-үйренудің қорытындысы.

4.2 Тәжірибелік дайындық

4.2.2 Тәжірибелік сабақтардың тақырыптары (23 сағ.)

		Дерек көзі
1.	Қазақ мемлекеттілігінің эволюциясының тарихи бастаулары, кезеңдері мен сабақтастығы.1 сағат	Дәріс, 1,4,7,8,13
2.	XX ғасырдың басындағы Қазақстандағы тәуелсіздік үшін күрес.1 сағат	Дәріс, 1,4,7,8,11,13
3.	Тәуелсіз Қазақстан тарихнамасында 1916 жылғы көтерілісті бағалауға жаңаша көзқарас.1 сағат	Дәріс, 1,4,7,8,11,13
4.	Азаматтық қарсы тұру жылдарындағы Алаш қозғалысы және большевиктер. 1 сағат	Дәріс, 1,4,7,8,11,13
5.	* Кеңестік тоталитарлық Қазақстанның қалыптасуы: сипаты, шаралары, сабақтары. 1 сағат	Дәріс, 1,4,7,8,13,14
6.	* Фашистік басқыншылыққа қарсы күрестегі қазақстандықтардың ерлігі 1 сағат	Дәріс, 1,4,7,8,14
7.	XX ғасырдың екінші жартысындағы кеңестік реформалардың Қазақстандағы қайшылықты салдарлары.1 сағат	Дәріс, 1,4,7,8,14
8.	Кеңестік қоғамның саяси, әлеуметтік және экономикалық дағдарысы.1 сағат	Дәріс, 1,2,4,7,8
9.	* Тәуелсіз Қазақстан Республикасының қоғамдық-саяси мемлекеттік құрылымының қайта құрылуы. 1 сағат	Дәріс, 1,2,4,7,8
10.	Тәуелсіз Қазақстандағы экономикалық дамудың қазақстандық үлгісі.1 сағат	Дәріс, 1,4,5,7,8,10,12
11.	ҚР Президентінің Қазақстан халқына жолдауларындағы тарихи сабақтастық.1 сағ	Дәріс, 1,4,5,7,8,10,12
12.	* Қазақстан-2050 стратегиясы: қоғамдық саяси өмірді демократияландыру мен жаңарту бағыты.1 сағат	Дәріс, 1,4,5,7,8,10,12
13.	ҚР жастар саясаты және тарихпен тәрбиелеу шаралары.1 сағат	Дәріс, 1,4,5,7,8,10,12
14.	Қазақ қоғамының ортақ идеясы – Мәңгілік ел. 1 сағат	Дәріс, 1,4,5,7,8,10,12
15.	Қазақстанның халықаралық қауымдастықтағы орны. 1 сағат	Дәріс, 1,4,5,7,8,10,12

4.3 Семестрлік жұмыс

I бөлім

1. Қазақстанды казак-әскерлерінің отарлауы.
2. Қазақстан территориясындағы әскери бекіністер мен қамалдардың салынуы.
3. XIX ғ. 2-ші жарт. Қазақ жеріндегі патша үкіметінің құқықтық және әкімшіл-территориялық реформасы: мақсаты, қорытындысы, маңызы.
4. Қазақстанды зерттеуші орыс ғалымдары: И.А.Левшин, В.Даль, В.В.Радлов және т.б.
5. Орынбор экспедицияның ұйымдасуы мен қызметі.
6. Патшалық Ресейдің қоныс аудару саясаты: негізгі кезеңдері, қорытындысы, маңызы.
7. Ұйғырлар мен дүнгендердің Жетісуға қоныс аударуы.

8. Қазақ хандығының Қоқан, Хиуа және Бұқар хандықтарымен қарым- қатынасы.
9. XIX ғасырдағы қазақ тарихындағы Бөкей Ордасы орны.
10. Бөкей Ордасында сауда – экономикалық қатынастың дамуы.
11. Бөкей Ордасында қазақ-орыс мәдени қатынасының дамуы.
12. XIX –XX ғғ. Қазақстан экономикасы және шетел капиталы.
13. XIX ғасырдың екінші жартысы және XX ғасырдың басындағы Қазақстандағы жұмысшылардың жағдайы.
14. XX ғ. басындағы Қазақстанның саяси дамуы.
15. XX ғасырдың басындағы қазақ өлкесінің әлеуметтік дамуы.
16. XX ғасырдың басындағы қазақ өлкесінің экономикалық дамуы.
17. XIX – XX ғ. басындағы Қазақстанға саяси жер аударылғандар.
18. XX ғ. басындағы қазақ зиялылары және олардың қазақ өлкесіндегі ағартушылық пен саяси өміріне ықпалы.
19. «Айқап» журналы және XX ғасырдың басындағы Қазақстанның қоғамдық-саяси өмірі.
20. «Қазақ» газеті – «Алаш» партиясының мінбесі.
21. «Алаш» партиясы: мақсаты, бағдарламасы, қызметі.
22. Үш-Жүз партиясы: мақсаты, бағдарламасы, қызметі.
23. Әлихан Бөкейхановтың қоғамдық-саяси қызметі.
24. Ахмет Байтұрсыновтың қоғамдық-саяси қызметі.
25. Бақытжан Қаратаевтың қоғамдық-саяси қызметі.
26. Мұстафа Шоқайдың қоғамдық-саяси қызметі.
27. Халел және Жәніш Досмұхамедовтардың қоғамдық-саяси қызметі.
28. Мұхамеджан Тынышбаевтың қоғамдық-саяси қызметі.
29. Ахмет Байтұрсыновтың қазақ тілін дамытудағы еңбегі.
30. Қазақстанда Ресей қамалдарының салынуы: мақсаты, мазмұны.
31. XIX–XX ғ. басындағы Қазақстандағы қалалар, урбандалу процесі.
32. Шоқан Уәлиханов және оның еңбегі «Қашғарға сапар».
33. Шоқан Уәлиханов және қырғыз халқының мәдени ескерткіші – «Манас» жыры.
34. Шоқан Уәлиханов және қазақ тарихы.
35. Шоқан Уәлиханов қазақтардың рухани өмірі мен наным сенімі туралы.
36. Шоқан Уәлиханов қазақтардың шығу тегі туралы.
37. Орыстың шығыстанушысы – В.В.Бартольд.
38. Семенов Тянь-Шанскийдің Қазақстанды зерттеудегі еңбегі.
39. Орыс жазушылары мен ақындары қазақ өлкесінде (А.С.Пушкин, В.Гоголь, В. Даль және т.б.).
40. XIX ғ. Т.Г. Шевченко қазақ өлкесінде.
41. XIX ғ. Ф. М. Достоевский қазақ өлкесінде.
42. XIX ғ. С.Потанин қазақ өлкесінде.
43. Құрманғазының өмірі мен шығармашылығы.
44. Дәулеткерейдің өмірі мен шығармашылығы.
45. Тәтімбеттің өмірі мен шығармашылығы.
46. Абай Құнанбайұлы және қазақ әдебиеті.
47. Абай Құнанбайұлының философиялық-ағартушылық көзқарастары.
48. Шәкәрім Құдайбердіұлының философиялық – ағартушылық көзқарастары.
49. Ыбырай Алтынсарин және халықтық білім берудің дамуы.
50. Мұхаммед Салық Бабажановтың философиялық-ағартушылық көзқарастары.
51. Махамбет Өтемісұлы – өмірі мен шығармашылығы.

II бөлім

1. Алғашқы жалпықазақ съездері және олардың саяси мазмұны.

2. Қазақстандағы азамат соғысы және қазақ зиялыларының ұстанымы.
3. 1916ж. Аманкелді Иманов бастаған ұлт-азаттық көтеріліс.
4. Қазақстандағы кеңес өкіметі билігінің орнауы.
5. М.Шоқай Түркістандағы кеңес өкіметі билігінің орнауы туралы.
6. Қоқан автономиясы: мақсаты, тапсырмалары, өмірі мен маңызы.
7. Қазақ АКСР-нің ұлттық-территориялық межеленуі.
8. М. Сұлтанғалиев біртұтас Түркістан туралы.
9. М.Шоқай ұлттық құрылым туралы.
10. Көрнекті қайраткер Тұрар Рысқұлов және ұлт мәселесі.
11. XX ғ. басындағы Қазақстанда жүргізілген жер-су реформасы.
12. Қазақстандағы әскери коммунизм саясаты және оның зардаптары.
13. Қазақ байларын тәркілеу және тап ретінде жою мәселесі.
14. Қазақстандағы жаңа экономикалық саясат және оның мәні, салдары.
15. Қазақстандағы индустрияландыру: сипаты, жүзеге асыру мерзімі, көлемі және қорытындысы.
16. КСРО-ны индустрияландырудың батыстағы өнеркәсіп төңкерісінен айырмашылығы.
17. Түркістің салыну тарихы.
18. Қазақстанның темір өндіру саласын индустрияландыру.
19. Қазақстанның мұнай өндіру саласын индустрияландыру.
20. Қазақстанның ауылшаруашылығы шикізатын қайта өңдеу саласын индустрияландыру.
21. Қазақстанның көмір өндіру саласының құрылу және даму тарихы.
22. Қазақстандағы алтын өндіру өнеркәсібінің құрылу және даму тарихы.
23. 1929-1930 жж. Қазақ өлкесіндегі саяси қуғын-сүргіннің басталуы.
24. 1929-30 жж. қазақ өлкесіндегі алашорда зиялыларына қарсы саяси қуғын-сүргін.
25. 1920-30 жылдардағы Қазақстандағы өнер қайраткерлеріне қарсы саяси қуғын-сүргін.
26. Қазақстандағы ұжымдастыру: тәсілі және зардаптары.
27. Қазақтарды отырықшылыққа көшірудің сталиндік саясаты: теориясы, саяси мәні және қорытындысы.
28. Ұжымдастыруға қарсы Қазақстандағы көтерілістер.
29. Қазақстандағы 1931-32 жж. аштық және оның салдары.
30. Жаппай террор және 1937-38 жж. қуғын-сүргін саясаты.
31. 1920-30 жылдардағы қазақ зиялылары.
32. КарЛаг-сталиндік террордың айғағы.
33. АЛЖИР-сталиндік террордың ащы ақиқаты.
34. Қазақстандықтардың Ұлы Отан соғысына қатынасуы.
35. Ұлы Отан соғысының батырлары атанған қазақ әйелдері.
36. Қазақстан өнеркәсібінің соғысқа қосқан үлесі.
37. Қазақстанның азық-түлікпен көмек беруі.
38. Ұлы Отан соғысы жылдарында майданға қазақстандықтардың жасаған көмегі.
39. Қазақстан Ұлы Отан соғысы тұсындағы қоныс аударушылар орталығы.
40. Қазақстанға халықтарды күштеп қоныс аудару саясаты.
41. Қазақстанға Поволжья немістерінің күштеп қоныс аударылуы.
42. Қазақстанға Қиыр Шығыс кәрістерінің күштеп қоныс аударылуы.
43. Қазақстанға Кавказ халқының күштеп қоныс аударылуы.
44. Қазақстандағы қуғын-сүргіннің жаңа толқыны: Е. Бекмахановтың ісі.
45. М.О.Әуезов – саяси қуғын сүргінге ұшырауы..
46. 1940-50 жж. қуғын-сүргіннің басталуы және Қ.И.Сәтбаев.
47. Ұлы Отан соғысынан кейінгі қуғын-сүргіннің басталуы және Жұбановтың ісі.
48. Е.Б.Бекмахановтың Қазақстан тарихын зерттеудегі алатын орны.

49. Қазақстандағы тың игеру саясатының басталуы.
50. Тың игеру және азықтүлік қауіпсіздігі мәселесін шешу.
51. Қазақстандағы тың игеру және ауылшаруашылығының дамуы.

III бөлім

52. Қазақстандағы тың игеру және экологиялық зардаптар.
53. Қазақстандағы тың игеру және этносаралық саяси ахуал.
54. 1950-60 жылдардағы Хрущев жылымығы: себептері, мақсаты, қорытындысы.
55. 1960-70 жылдардағы Қазақстанның экономикалық дамуы.
56. 1970 және 1980 жылдардың бірінші жартысындағы Қазақстанның экономикалық-әлеуметтік дамуы.
57. М.С.Горбачев жүргізген реформалардың нәтижесі.
58. Д.А.Қонаевтың Кеңестік Қазақстанды дамытудағы еңбегі.
59. Қазақстанда темір жол жүйесінің құрылу және даму тарихы.
60. Қазақстанда автомагистральды жол жүйесінің құрылу және даму тарихы.
61. Қазақстанда әуе жолы жүйесінің құрылу және даму тарихы.
62. Қазақстанда энергетикалық базаның құрылу және даму тарихы.
63. Қазақстанда байланыс (телефон) жүйесінің құрылу және даму тарихы.
64. Алматыда трамвай және троллейбус көліктері жүйесінің құрылу және даму тарихы.
65. Қазақстанда гидроэлектростанциялардың құрылу және даму тарихы.
66. Қазақстанда жылуэлектростанциялардың құрылу және даму тарихы.
67. Қазақстанда электроэнергетикалық жүйенің құрылу және даму тарихы.
68. Қазақстандағы альтернативті энергетиканың даму мәселелері.
69. Қазақстандағы мемлекеттік электр қуатын үнемдеуді дамытудың мәселелері.
70. Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстанның саяси жүйесін құрудағы рөлі.
71. Н.Ә.Назарбаев Азияда ұжымдық қауіпсіздік жүйесін құру жайлы идеясы.
72. Евразия идеясы: ғылыми ұстаным, саясат және қазіргі жағдайы.
73. Қазақстан және Қытай: тарихы және қазіргі жағдайы.
74. Қазақстан және Ресей: тарихи тамырластық, болашағы.
75. Қазақстан және АҚШ: қарым-қатынас кезеңдері және болашағы.
76. Қазақстан және БҰҰ.
77. Қазақстан және Европалық одақ: қатынас ерекшелігі және болашағы.
78. Қазақстан және Ислам Конференциялық ұйымы.
79. Қазақстан Республикасы және Шанхай Ұйымы.
80. Қазақстан Республикасы және Европалық Экономикалық Одақ.
81. Қазақстан және Кедендік Одақ.
82. Қазақстан және ОБСЕ.
83. Қазақстан Республикасы және НАТО .
84. Қазақстан Республикасының саясатындағы Каспий мұнайы.
85. Каспий мұнайын тасымалдау бағыттары.
86. Байқоңыр космдромы тарихы, қазіргі жайы.
87. Т.Әубәкіров - Тәуелсіз Қазақстанның тұңғыш космонавты.
88. Арал теңізінің экологиялық қиындықтары.
89. Балқаш көлінің экологиялық қиындықтары.
90. Каспий теңізінің экологиялық қиындықтары.
91. Қазақстан тарихындағы Семей полигоны.
92. Қазақстан Евразия геосаясатындағы жол торабы: тарих және қазіргі көзқарас.
93. Қазақстан Республикасындағы шетелдік инвестициялар.
94. Шетелдердегі қазақ диаспорасы: құрылу тарихы және бүгінгі жайы.
95. Н.Ә.Назарбаев және Қазақстан Республикасындағы ұлтаралық келісімнің

сақталуы.

96. Мемлекеттік символдардың жасалуы: тарихы, мазмұны, мәні.
97. Н.Ә.Назарбаев және ұлттық валюта - теңгенің жасалу тарихы.
98. Н.Ә.Назарбаев және тәуелсіз мемлекетіміздің Елордасы - Астана.
99. Алматы қаласы: тарихы және бүгінгі жайы.
100. Қазақстанның астаналары: тарихы, саяси мәні және сабақтары.

4.4 СӨЖ тақырыптары (90 сағ.)

1. XXғ. басындағы қазақ интеллигенциясы: қалыптасуы, саяси-қоғамдық қызметі (М. Қаратаев, А. Байтұрсынов, А. Бөкейханов, Ж. Ақпаев т.б.).
2. XX ғасырдың басындағы қазақ мерзімді басылымдар (Дала улаяты, Айқап, Абай, Қазақ және т.б.).
3. I дүниежүзілік соғыс кезіндегі Қазақстан. 1916 жылғы Қазақстандағы ұлт-азаттық көтеріліс.
4. Қазақстан Жаңа экономикалық саясат жылдарында. Жер-су реформасы (1921-1925жж.).
5. Орта Азия және Қазақстан Республикасын ұлттық-территориялық жағынан межелеу. Қазақ жерлерінің Қазақ АКСР құрамына бірігуі (1920-1925жж.).
6. 1931-1932 жж. Қазақстандағы аштық; себептері мен зардаптары.
7. Ұлт зиялыларына қарсы жасалған қуғын-сүргін саясаты 1929-1938жж.
8. КАРЛАГ, АЛЖИР Қазақстандағы Сталиндік террордың белгісі.
9. Ұлы Отан соғысының басталуы. Экономиканы соғысқа бейімдеу.
10. Қазақстан - майдан арсеналы.
11. Қазақстандықтар - Ұлы Отан соғысының майдандарында.
12. Соғыс жылдарындағы ұлтаралық қатынас. Жекелеген халықтарды Қазақстанға депортациялау (күштеп қоныс аудару).
13. Қазақстан соғыстан кейінгі жылдарда. Мәдени шығармашылық өзгерістер.
14. Қазақстанда тың және тыңайған жерлерді игеру: пайдасы мен зияны.
15. Жеке басқа табынушылықтың зардаптарын жоюдың алғашқы нәтижелері және XX ғ. соңғы 50 жылдарында қоғамды демократияландыру.
16. Арал теңізінің трагедиясы: тарихы және қазіргі жағдайы.
17. Қонаев Д.А. - мемлекеттік және қоғамдық - саяси қайраткер.
18. Қазақ КСР-дің мемлекеттік егемендік туралы декларациясы. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік тәуелсіздігі туралы заң.
19. Қазақстанның Егемен, Тәуелсіз мемлекет ретіндегі қалыптасуы мен дамуы.
20. Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәзімдері.
21. Қазақстан - халықаралық қатынаста тәуелсіз субъект.
22. Қазақстандағы ұлтаралық қатынас. Қазақстан халықтарының Ассамблеясы.
23. 1995ж. Қазақстан Республикасының Конституциясы: сипаты, нысаны.
24. XX ғ. Қазақстан Астанасын көшірудің тарихы мен болашағы.
25. Қазақстан Республикасының Ұлттық теңгесінің жасалу тарихы.
26. Саяси партиялар мен қоғамдық қозғалыстардың қазіргі қоғамның дамуындағы рөлі.
27. Қазіргі қоғамның даму барысындағы мемлекетіміздің жастар туралы саясаты.
28. Қазақстан Республикасы көпұлтты және көп діни ағымды мемлекет ретінде. Алматыда өткен Әлемдік және дәстүрлі діндер форумы.
29. Нарықтық экономикаға көшу және экономикалық реформаны ұйымдастырудағы Н.Ә.Назарбаевтың рөлі. Қазақстанның 2050 жылға арналған даму стратегиясы (14.12.12ж.).
30. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Тәуелсіз Қазақстанның сыртқы саясатын қалыптастырудағы еңбегі.
31. Ұлттық Бірлік туралы Доктрина.

32. ҚР – ЕҚЫҰ-ға төраға мемлекет. Жаңа халықаралық бастамалар.
 33. Қазақстан Республикасының Президенті – Н.Ә. Назарбаев ұлт көшбасшысы.
- Ескерту: *) белгісімен СӨЖ тақырыптары көрсетілген

5 Аралық және қорытынды бақылау сұрақтары

1. Қазақстанның қазіргі заман тарихы ғылым және пән ретінде (пәннің мақсаты, деректемесі).
2. Қазақстанның қазіргі заман тарихы деректермесі, оларды топтау және түрлері.
3. Қазақстанның қазіргі заман тарихының тарихнамасы.
4. XIX ғ. аяғы мен XX ғ. басындағы патша өкіметінің Қазақстанға орыс шаруаларын жаппай қоныс аудару саясаты: мақсаты, негізгі кезеңдері
5. XIX ғ. Қазақстан өнеркәсібінің пайда болуы және дамуы.
6. XIX-XX ғғ. басындағы Қазақстандағы жұмысшылардың жағдайы.
7. XIX ғ. бірінші жартысы XX ғ. бас. ағарту ісі.
8. XIX ғ. Жартысы XX ғ. Басындағы қазақ әдебиетінің дамуы (А. Құнанбаев, Ш. Құдайбердіұлы, М. Дулатов, С. Торайғыұров т.б.).
9. XXғ. басындағы қазақ интеллигенциясы: қалыптасуы, саяси-қоғамдық қызметі (М. Қаратаев, А. Байтұрсынов, А. Бөкейханов, Ж. Ақпаев т.б.).
10. XX ғасырдың басындағы қазақ мерзімді басылымдар (Дала улаяты, Айқап, Абай, Қазақ және т.б.)
11. 1916 жылғы Қазақстандағы ұлт-азаттық көтеріліс. Көтеріліс ошақтары, сипаты, қозғаушы күштері.
12. Ресейдегі Ақпан төңкерісі және оның Қазақстанның өмірін демократияландырудағы маңызы. Саяси партиялар мен қоғамдық қозғалыстардың 1917 ақпанынан қазанға дейінгі қызметі.
13. 1917 ж. Қазан төңкерісі. Қазақстанда Кеңес өкіметінің орнауы, ерекшелігі.
14. «Алаш» автономиясы және «Алаш Орда» үкіметі (1917-1919 жж.).
15. Қазақ АКСР-ның құрылуы. Қазақ кеңестік мемлекеттілігінің бастамасы (1919-1925 жж.).
16. Қазақстан Жаңа экономикалық саясат жылдарында.
17. Жер-су реформасы (1921-1925 жж.).
18. Орта Азия және Қазақстан Республикасын ұлттық-территориялық жағынан межелеу. Қазақ жерлерінің Қазақ АКСР құрамына бірігуі (1920-1925 жж.).
19. XX ғ. 20-30 ж. Қазақстандағы мәдени жаңару, жаңа құрылыстың басталуы.
20. Голощекиннің Қазақстандағы «Кіші Октябрь» ісі. Байлардың мүлкін кәмпескелеу.
21. Қазақстандағы индустрияландыру: ерекшеліктері мен қиыншылықтары.
22. Қазақстандағы ауыл шаруашылығын ұжымдастыру, қазақтарды күшпен отырықшыландыру және оның зардаптары.
23. Ұжымдастыруға қарсы бағытталған шаруалар көтерілістері.
24. 1931-1932 жж. Қазақстандағы аштық; себептері мен зардаптары.
25. Ұлт зиялыларына қарсы жасалған қуғын-сүргін саясаты 1929-1938 жж.
26. КАРЛАГ, АЛЖИР Қазақстандағы Сталиндік террордың белгісі.
27. Ұлы Отан соғысының басталуы. Экономиканы соғысқа бейімдеу.
28. Қазақстан - майдан арсеналы.
29. Қазақстандықтар - Ұлы Отан соғысының майдандарында.
30. Соғыс жылдарындағы ұлтаралық қатынас. Жекелеген халықтарды Қазақстанға депортациялау (күштеп қоныс аудару).
31. Қазақстан соғыстан кейінгі жылдарда. Мәдени шығармашылық өзгерістер.
32. Қазақстанда тың және тыңайған жерлерді игеру: пайдасы мен зияны.

33. Жеке басқа табынушылықтың зардаптарын жоюдың алғашқы нәтижелері және ХХ ғ. соңғы 50 жылдарында қоғамды демократияландыру.
34. 1965-66 жылдардағы өнеркәсіпті және ауыл шаруашылығын реформаландырудағы сәтсіздіктер.
35. Экологиялық проблемалар: тарихы және қазіргі жағдайы (Арал, Балқаш, Семей полигоны).
36. Қонаев Д.А. - мемлекеттік және қоғамдық - саяси қайраткер.
37. Қазақстан қайта құру кезеңінде: алғашқы қадамдар, қиыншылықтар.
38. 1986 ж. Алматыдағы желтоқсан оқиғасы. Қазіргі көзқарас.
39. КСРО-ның ыдырауы. ТМД-ның құрылуы.
40. Қазақстанның тәуелсіздігін жариялау. Қаз КСР-дің мемлекеттік егемендік туралы декларациясы (25 қазан, 1990).
41. Қазақстанның Егемен, Тәуелсіз мемлекет ретіндегі қалыптасуы мен дамуы. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік тәуелсіздігі туралы заң (16 желтоқсан, 1991).
42. 1995 ж. Қазақстан Республикасының Конституциясы: сипаты, нысаны.
43. ХХ ғ. Қазақстан Астанасын көшірудің тарихы мен болашағы.
44. Тәуелсіз Қазақстан билігінің жаңа жүйесінің қалыптасуы: Президент, Парламент, Сот .
45. Қазақстан Президенттік Республика. Қазақстан Республикасы Президенті күні – 1 желтоқсан, 2013 ж.
46. Президенттің Қазақстан халқына алғашқы Жолдауы: «Қазақстан – 2030. Барлық қазақстандықтардың өсіп-өркендеуі, қауіпсіздігі және әл-ауқатының артуы», ҚР дамуының ұзақ мерзімге арналған басым бағыттары.
47. «Қазақстан – 2050» стратегиясы: қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» ҚР Президенті-Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы (14 желтоқсан 2012).
48. «Қазақстан жолы-2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ» атты ҚР Президенті Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы (18 қаңтар, 2004).
49. Президенттің ел халқына Жолдауы: «Бәсекеге қабілетті Қазақстан үшін, бәсекеге қабілетті экономика үшін, бәсекеге қабілетті халық үшін» және оның маңызы. Дүниежүзілік экономикалық дағдарыс және оны табысты еңсеру. Қазақстанның жаңа мүмкіндіктері (19 наурыз, 2004).
50. Нарықтық экономикаға көшу. Ұлттық валюта-теңгені енгізу.
51. 1991-2000 жылдардағы Қазақстандағы экономикалық реформалар.
52. Индустриалдық-инновациялық дамудың мемлекеттік бағдарламасы, оны жүзеге асырудың алғашқы табыстары.
53. ЭКСПО-2017 Қазақстанда өткізудің тарихи маңызы.
54. «Нұрлы Жол – болашаққа жол» жаңа экономикалық саясаты – Қазақстанның жаһандануға берген жауабы. «Нұрлы жол» экономикалық даму жоспары (11 қараша, 2014).
55. 2008 жылғы 6 ақпандағы Қазақстан Республикасы Президентінің Қазақстан халқына Жолдауы: «Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру – мемлекеттік саясаттың басты мақсаты».
56. 1991-2000 жылдардағы Қазақстанның мәдениетінің дамуы.
57. Денсаулық сақтау, спорт және дене шынықтыруды дамыту. Астана және Алматы қалаларында өткен қысқы Олимпиада ойындары, 7-ші Азия ойындарындағы қазақстандық спортшылардың жетістігі.
58. Білім беру жүйесінің мазмұнын жаңарту. Мамандарды дайындаудың үш деңгейлі жүйесін енгізу: бакалавр – магистр - PhD доктор. «Серпін-2050» әлеуметтік жобасы бойынша білікті мамандар даярлау мәселесі.
59. Қазақстандағы көші-қон, демографиялық үрдістер, халықтың этникалық құрылымындағы өзгерістер. «Нұрлы көш» бағдарламасы және отандастардың қайтып оралуы.

60. Мемлекет Басшысының «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыруы: Жалпыға бірдей Еңбек Қоғамына жиырма қадам» мақаласы (10 тамыз 2012).
 61. Демократиялық үрдістің дамуы. «Нұр Отан» ХДП - жетекші әлеуметтік-саяси күш ретінде.
 62. Үкіметтік емес ұйымдардың, азаматтық қоғам институттарының дамуы. ҚР саяси партиялар мен қоғамдық қозғалыстар.
 63. Ұлтаралық татулық – Қазақстан Республикасында тәуелсіздік пен демократияны нығайтудың негізі.
 64. Қазақстан халқы Ассамблеясы (ҚХА): құрылуы, қызметі және маңызы.
 65. Президент Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы: «Қазақстан экономикалық, әлеуметтік және саяси жедел жаңару жолында» (16 ақпан, 2005).
 66. 2004 жылғы «ҚР-ның жастар саясаты туралы» заңы
 67. ҚР-ның жастар саясаты туралы «Қазақстан – 2020» даму бағдарламасы.
 68. Қазақстанда жаңа конфессионалдық шындықтың қалыптасуы. Астанадағы әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съездері.
 69. Қазақ диаспорасы: тарихы және қазіргі жағдайы.
 70. Тәуелсіздіктің алғашқы жылдарындағы ұлт тарихындағы «ақтаңдақтарды» жоюға бағытталған шаралар. Ұлттық бірлік және жаппай саяси жазалау құрбандарын еске алу жылы. 1998 ж. Ұлттық тарих жылы.
 71. ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың «Тарих толқынында» еңбегінде ұлттық тарихты зерделеу.
 72. «Мәдени мұра» Мемлекеттік бағдарламасы. Негізгі мақсаты және бағыттары.
 73. «Тәуелсіздік толғауы» атты Елбасының 2014 жылғы 15 желтоқсанындағы сөйлеген сөзінің маңызы. Жаңа Қазақстан – ол ұлы істердің ұйытқысы болған Ұлы Дала мұрагері.
 74. Ұлытау ұлағаты. Қазақ мемлекеттілігі туралы тұжырым-Елбасының Ұлытау төрінде берген салиқалы сұхбатының басты мәселесі. Елбасының қазақ тарихын Бәйтерекке теңеуі.
 75. Көне түркілердің мемлекеттілігі: тарихи тамыры және Қазақ мемлекетімен сабақтастығы.
 76. Н.Ә.Назарбаев еңбектеріндегі Қазақ хандығын мемлекетінің бастауы ретінде бағалауы.
 77. «Мәңгілік ел» ұлттық идеясының мәні мен маңызы.
 78. «Мәңгілік ел»- ежелгі түркілер мұраты.
 79. Қазақстанның сыртқы саяси қатынастар саласындағы басымдықтары. Қазақстанның сыртқы саясатының қалыптасуы.
 80. Қазақстан Республикасының бітімгерлік миссиясы.
 81. Қазақстанның ЕҚЫҰ-ға төрағалығы және оның нәтижелері. 2010 жылғы 1-2 желтоқсандағы Астанадағы Саммит – дүниежүзілік маңызы бар оқиға.
 82. Еуразиялық экономикалық одақ құру идеясы және Қазақстанның ролі.
 83. Әлемнің және ЕурАзӘҚ-тың ғаламдық энергетикалық және экологиялық қауіпсіз дамуын құру проблемаларын іргелі теориялық және әдіснамалық зерттеулер топтамасының қорытындысы болып табылатын Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың «XXI ғасырдағы жаһандық тұрақты дамудың энергоэкологиялық стратегиясы» кітабы.
 84. Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығының атап өтілуі: қиындықтар мен жетістігі.
 85. Н.Назарбаевтың «Әлем. XXI ғасыр» манифесінің негізгі қағидалары. Соғысқа, ядролық қаруға және терроризмге қарсы күресу жөніндегі бастамалар.
- Ескерту: белгіленген тақырыптарды * сыртқы бөлім студенттері оқып-үйренеді, қалғандары СӨЖ көлемінде оқиды.

6 Студенттердің баға деңгейі жөнінде ақпараттар

6.1 Бағалау жүйесі

Сіздің білім деңгейіңіз оқудың кредиттік технологиясында қабылданған курс бағдарламасы бойынша қорытынды бағалар шкаласына сәйкес бағаланады (1 – кесте).

1 – кесте

Баға	Балдың сандық эквиваленті	Пайыздық мазмұны	Бағаның бұрынғы түрі
A	4,0	95- 100	Үздік
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз

Аралық бақылау (АБ) семестрде екі рет өткізіледі (Б1 және Б2) және әр қайсысы оқытушымен 100-баллдық шкаласымен бағаланады.

Бақылау рұқсаттамасы PLATONUS ақпараттық жүйесімен есептеледі:

$$BP=(B_1+B_2)/2*0,2+Op*0,8.$$

Қорытынды баға келесідей шығарылады

$$Қ=0,6BP+0,4E,$$

E – емтихандық бағасының сандық баламасы.

6.2 Баллдың қойылу саясаты

Максималды бағалар жұмыстың спасына және орындалуына қарап қойылады. Тесттілік тапсырмалардың және дәріске қатысу бағалары тесттің дұрыс жауаптар санына және жіберілген дәрістік сабақтардың санына байланысты қойылады.

6.3 Білім алушылардың оқу орындарынан баға аударымдары

ҚР-да оқытындардың оқу жетістіктерінің бағалаудың баллдық-рейтингтік әріптік жүйесіне ECTS (Кредиттерді жинақтау және трансферттің (ауыстырудың) Европалық жүйесі) бойынша бағаларды және кері ауыстыру 3-4 кестелерге сәйкес орындалады.

3 – кесте. ҚР оқытындардың оқу жетістіктерінің бағалаудың баллдық-рейтингтік әріптік жүйесі ECTS бойынша бағаларды ауыстыру

ECTS бойынша бағалар	Әріптік жүйедегі бағалар	Балдың сандық эквиваленті	Пайыздық мазмұны	Бағаның бұрынғы түрі
A	A	4,0	100	Өте жақсы
B	B+	3,33	85	Жақсы
C	B	3,0	80	
D	C	2,0	65	қағанаттанарлық.
E	D	1,0	50	
FX, F	F	0	0	қағанаттанарлықсыз.

4 – кесте. Балды – рейтингтік әріптік ҚР баға жүйесіне сәйкес ECTS бойынша бағалар

Әріптік жүйедегі бағалар	Балдың сандық эквиваленті	Пайыздық мазмұны	Бағаның бұрынғы түрі	ECTS бойынша баға
A	4,0	95-100	Өте жақсы	A
A -	3,67	90-94		
B+	3,33	85-89	Жақсы	B
B	3,0	80-84	Жақсы	C
B-	2,67	75-79		
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық	D
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық	
C-	1,67	60-64		
D+	1,33	55-59		
D	1,0	50-54	Қанағаттанарлық	E
F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз	FX,F

7 Курс саясаты:

- сабаққа кешікпеу және сабақ жібермеу;
- мұғалімнің ұсынған дәрісін мұқият тыңдау;
- сабаққа белсенді түрде қатысу;
- белгілі себептермен жіберілген зертханалық сабақтарды өтеу (деканаттан жеке рұқсат қағазы болған жағдайда);
- семестрлік жұмысты қорғауға семестр аяқталуынан бір апта бұрын өткізу;
- кітапханада және үйде өзбетімен оқу.

8 Академикалық этикалардың нормасы:

- тәртіптілік;
- ұқыптылық;
- адалдық;
- жауапкершілік;
- дәрісте ұялы телефондарды өшіріп жұмыс істеу.

Түсініспеушілік тудыратын жағдайлар оқу топтарында оқытушымен, әдвайзермен ашық талқылануы керек, ал түсіністікке қол жеткізілмесе бұл мәселе деканат қызметкерлеріне жеткізілуі керек.

Әдебиеттер тізімі

Негізгі:

- 1 Қазақстан тарихы. 5-томдық. 1,2,3,4,5 т. – Алматы, 1996,1998, 2002, 2010.
- 2 Стратегия «Қазақстан – 2050». – Алматы, 2014.
- 3 Назарбаев Н.Ә. Қазақстан Республикасы Президентінің Қазақстан халқына жолдаулары. - 2010, 2011, 2012, 2014.
- 4 Қуандық Е. Қазақ елінің тарихы.-А.: «Дәуір», 2013.
- 5 Б.Т. Берлібаев, А.Ө. Раджапов, С.Х. Байдильдина, М.Д. Жұмағұлов. Қазақстан тарихы. Оқу құралы. – Алматы: АЭЖБУ, 2013. – 215 бет.
- 6 Джагфаров Н.Р. Формирование режима личной, тоталитарной власти в стране (1917-1937).-А.,2013
- 7 Кан Г.В., Шаяхметов Қазақстан тарихы. –А., 2012.
- 8 Қазақ көтерілістері және азаттық мұраты.-А.,2012
- 9 Артықбаев Ж.О. Қазақстан тарихы. –А., 2011.
- 10 Әбусейітова М. т.б. Қазақстан және Орталық Азия тарихы. –А., 2011.

- 11 Қазақстан тарихы. Лекциялар курсы./ Редакциясын басқарған т.ғ.д. Қаражан Қ.С. – Алматы, «Нұрпресс», 2011.
- 12 Аяған Б. Қазіргі Қазақстан тарихы/ Алматы, 2010.
- 13 Қазақстан тарихы/көне дәуірден бүгінге дейін.1-5 томдары.-А., 1996-2010.
- 14 Қазіргі Қазақстан тарихы. Хрестоматия./ Алматы, 2010.
- 15 Шәлекенов У.Х.-Баласағұни. Қазақ өркениеті.-А.: «Қазақ университеті»,2009.

Қосымша:

- 1 Ақынжанов С.М. Қазақтың тегі туралы. – А., 1957.
- 2 Аманжолов К. Түркі халықтарының тарихы. – А., 2000.
- 3 Ахмет А.Қ. Қаратай хан. Алматы, 2007. Ахметова Ұ. Арынғазы хан (1786-1833). – Ақтөбе, 2004.
- 4 Байтурсунов А. Ақ жол. – Алматы, 1991.
- 5 Бөкейханов Ә. Шығармалар. Алматы, 1994.
- 6 Дулатұлы М. Шығармалары. Мақалалар мен зерттеулер. Алматы, 1997.
- 7 Есмағамбетов К.Л. Азат рухтың күрескері. – Алматы, 2003.
- 8 Қазақстан тарихы бойынша қытай деректермелері. 1-2 т. – Алматы, 2006.
- 9 Қазақстан тарихы бойынша парсы деректермелері. – 1-2 т. – Алматы, 2006.
- 10 Қазақстан тарихы бойынша араб деректермелері. – Алматы, 2006.
- 11 Қасымбаев Ж.К. Кенесары хан. – Алматы, 1996.
- 12 Қинаятұлы З. Моңғол үстіртін мекен еткен соңғы түркі тайпалары: IX-XII-ғасыр. – Астана, 2001.
- 13 Қиянатұлы З. Ақ Орда. – А., 1998 және т.б. Қойгельдиев М.К. Алаш қозғалысы. – Алма-Ата, 1995.
- 14 Мәшімбаев С.М. Патшалық Ресейдің Қазақстандағы мемлекеттік басқару мекемелерінің тарихы. – Алматы, 2000.
- 15 Нурпеисов К.Н. Алаш һәм Алашорда. – Алматы, 1995.
- 16 Нығмет Мыңжан. Қазақтың қысқаша тарихы. – А., 1994.
- 17 Оразбаев А.И. Дәстүрлі қазақ қоғамына тән билер институты. – Алматы, 2004.
- 18 Сыздықова Р., Қойгельдиев М. Қадырғали би Қосымұлы және оның жылнамалар жинағы. – Алматы, 1991.
- 19 Сыздықов С. Қарлық мемлекетінің тарихы. – А., 2000.
- 20 Хасенов Ә. Қазақ тарихының 5000 жылдық баяны. – А., 2002.
- 21
- 22 Сабырұлы С. Қазақстан тарихы.-А.: «Жеті жарғы» ,2011
- 23 Жұмақаева Б.Д. Қазақстан тарихы.-А.: «ЛЕМ»,2010
- 24 Назарбаев Н.Ә. Ғасырлар тоғысында.-А.; «Жібек жолы», 2010
- 25 Назарбаев Н.Ә. Қазақстан жолы.-А.: «Жібек жолы», 2010
- 26 Назарбаев Н.Ә. Тәуелсіздік белестері.-А.: «Жібек жолы»,2010
- 27 Назарбаев Н.Ә. Тарих толқынында.-А.: «Жібек жолы»,2010
- 28 Назарбаев Н. Еуразия жүрегінде.-А. «Жібек жолы»,2010
- 29 Назарбаев Н.А.Казахстанский путь.-А.: «Жібек жолы»,2010
- 30 Назарбаев Н.Ә. Бейбітшілік кіндігі.-А. «Жібек жолы»,2010
- 31 Бегалин К. Алтын орда хандары.-А. : «Адамдар» , 2007
- 32 Қазақ КСР-інің егемендігі туралы декларация. 25 қазан 1990ж.
- 33 «Мемлекеттік тәуелсіздік туралы» конституциялық заң. 16 желтоқсан 1991 жыл.
- 34 Назарбаев Н.Ә. Қазақстанның егеменді мемлекет ретінде қалыптасуы мен даму стратегиясы. – Алматы, 1992.
- 35 ҚР Конституциясы. 28 қаңтар, 1993.
- 36 ҚР Конституциясы. 30 тамыз, 1995.

- 37 Қазақстан: мемлекеттік кезеңдері. Конституциялық актілер. Арнайы басылым. - Алматы, 1997.
- 38 Қазақтың ата заңдары. Құжаттар, деректер және зерттеулер. 1-10- том.-А.: «Жеті жарғы», 2009.
- 39 Нәсенов Б. XV бөлім - XX кітап. Қазақтардың тарихы. Хандар.-А.-Н.,2012.

Интернет-көздері

1. Отдел древней и средневековой истории Казахстана. http://kazhistory.narod.ru/otdel_dr.thml.
2. Центральноазиатский исторический сервер - Библиотека. <http://www.kyrgyz.ru>
3. Официальный сайт Президента Республики Казахстана-<http://www.akorda.kz>
4. OSCEKazakhstan 2010 - Қазақстан: 2010 жылғы ЕҚЫҰ төрағасы - Қазақстан: Председатель ОБСЕ в 2010 г. - <http://www.osce2010.kz>
5. Правительство Республики Казахстан - <http://www.government.kz>
6. Парламент Республики Казахстан - <http://www.parlam.kz>
7. Ассамблея народа Казахстана: официальный сайт- <http://www.assembly.kz>
8. Государственный музей искусств Республики Казахстан им. А. Кастеева - <http://www.art.nursat.kz/page.php>
9. Музыкальное наследие Казахстана - <http://musicheritage.nlrk.kz>
10. История и культура Казахстана - <http://www.heritagenet.unesco.kz>
11. Официальный сайт КИСИ (казахстанский институт стратегических исследований) - <http://www.kisi.kz/site.html?en=0>

1.